5-a Jaro. N-o 227 APERAS SEMAJNE 7. Februaro 1929

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris-12e Gvidanto: E. Lanti | SIDEJO de Plenum-Komitato de SAT 23, rue Boyer, Paris-20e | ADMINISTREJO: Colmstr. 1, Leipzig O 27 Administranto: R. Lerchner

La unueco de Eŭropo estas teknika problemo

Antaŭ du jaroj, ĉe la Internacia Ekonomia Konferenco en Genevo (majo 1927) la delegitoj de l' industriistoj, bankistoj, komercistoj kaj laboristoj de kvardek nacioj proklamis la dogmon pri la ekonomia interdependeco de l' popoloj. Ili oficiale deklaris la aŭtarkion (memregon) kiel danĝeran eraron, rekomendis la forigon de l' doganaj baroj kaj esploris la nuligon de ĉiuj malhelpoj al la libera cirkulado de l' varoj, de l' kapitaloj kaj personoj.

Tio estas okazo de ĉefa graveco, ĉar ĝi montras, ke la mondo fine konsciiĝis pri sia malsano. Sed ne sufiĉas, por kuraci, fari bonan diagnozon. Oni vidas nun bone, ke post tiam da solenaj kaj unuanimaj deklamoj la diversaj ŝtatoj konservis kaj ofte pligravigis siajn dogantarifojn.

* * *

Por ekstermi la malbonon necesas koni ĝiajn kaŭzojn. Nu, la doganlimoj ne estas simple produkto de l' eraro kaj de l' rutino fare de l' registaroj kaj popoloj. Ili malkaŝas ĉiam niveldiferencon, neegalecon en la teknika disvolviĝo de l' industrioj en diversaj landoj. Tio estas tiom vera, ke, se oni abrupte forigus ĉiujn barojn, la plimulto da protektataj entreprenoj estus forportataj, lasante malantaŭ si la bankrotojn kaj la senlaborecon. Se do oni volas eviti en Eŭropo ĉi tiun krizon, necesas — antaŭ ĉiu provo de reveno al libera interŝanĝo — redukti la malekvilibron inter neegale industriigitaj landoj, donante al la rimedoj de l' malplej progresintaj landoj ilian maksimumon da produktopovo.

Se la belga kamparano rikoltas el sia kampo 26 centkilogramojn da greno po hektaro, dum la rumana kamparano produktas nur 8, tio ne estas, ĉar la tero de Flandrio estas pli bona ol tiu de Valaĥio, sed estas pro tio ke li disponas pri perfektigitaj agrikulturaj maŝinoj, kiuj permesas al li profundan plugadon, kaj pri azotaj sterkoj, kiuj redonas al la grundo tion, kion prenis la planto. Donu al rumana, hungara aŭ ukraina kamparano la saman ilaron kaj la samajn kemiajn sterkojn, lia rikolto rapide duobliĝos; li vendos la troaĵon de siaj grenoj kaj de sia brutaro en la grandajn industriajn urbojn, kie la vivo estos malpli kara; per la produkto de siaj vendoj li aĉetos malkare la fabrik-produktojn: ilojn, vestojn, ŝuojn, kiuj hodiaŭ mankas al li. Kaj la fabrikoj de Francio, Belgio, Germanio, Anglio trovos sur la kontinento mem la disvendiĝon de sia troproduktado. Kaj Eŭropo retrovos sian ekvilibron.

Simpla demando de l' ilaro.

Sendube, oni diros, sed la kamparano de l' orienta Eŭropo estas tro malriĉa por aĉeti ĉi tiun ilaron, kaj la prezo por la fabrik-objektoj estas tro alta por ke li aĉetu multe da ili.

— Nu bone, la industria Eŭropo devas klopodi por malaltigi siajn prezojn. Tiucele ĝi ne bezonas redukti la salajrojn de siaj laboristoj; tio signifus malpliigi la aĉetpovon de l' interna merkato, kaj ĝi jam ne havas sufiĉe da disvendejoj. Sed ĝi povas redukti siajn ĝeneralajn elspezojn. La produktado kaj disdonado de l' varoj montras eksterordinaran malŝparegon de krudmaterialo, brulŝtofoj, manlaboro kaj kapitaloj. Forigu la malutilajn makleristojn, unuecigu la fabrikadon, organizu la metiejojn tiele, ke ĉiu laboristo, ĉiu maŝino donu sian maksimumon da produktopovo, tiam vi povos samtempe plialtigi la salajrojn, malaltigi la vendoprezojn, kaj vi trovos samtempe sur la interna merkato kaj sur la ekstera merkato la disvendejojn, kiuj tiel kruele mankas al vi. Ankaŭ tio estas simpla demando de teknika organizado.

Se nun vi supozas, ke la entreprenoj ĝis nun konkurantaj interkonsentas specialiĝi sin en la fabrikado de tio, kion ili plej bone, plej malkare faras, ĉiu povas fabriki grandserie ne embarasante per abundo la merkaton. Sekvas nova prezmalaltiĝo, nova dislarĝiĝo de l' vendejoj. Konsentu, ke ĉi tiuj interkonsentoj transpasas la limojn (ili jam komencas fari tion), ĉiu lando sin trovas tiam specialiĝita en la produktadoj plej konformaj al ĝiaj naturaj rimedoj. Ĉiaj industrioj ne estante plu konkuraj al tiuj de l' eksterlando, sed kompletigaj, ne plu postulas ĝian protekton, kaj la tarifoj forviŝiĝas kaj malaperas ĉar senutilaj.

Tiam la rekomendoj de l' Internacia Ekonomia Konferenco ne plu estos mortá litero.

Ne estas la politikisto, sed la inĝeniero, kiu forigos la doganiston.

Dume, proporcie kiel la produktadoj de l' diversaj landoj fariĝos kompletigaj, ili ne plu povos maldependi unuj de la aliaj. Iliaj interesoj, anstataŭ esti kontraŭaj, fariĝos solidaraj. La kaŭzoj de konfliktoj malaperos. La voko al armiloj fariĝos senutila (la labordivido ĝin cetere faros neebla). La

interdependeco certigos la sendanĝerecon multe pli bone ol ĝin povus fari la plej armita sendependeco. Milito ne plu naskiĝos inter eŭropaj ŝtatoj, same kiel ĝi ne naskiĝas inter Kentöki (angle: Kentucky) kaj Ohajo (angle: Ohio), Kvinsl'nd (angle: Queensland) kaj Suda Nov-Galio.

Eŭropo trovos la pacon en la ekvilibro de l' interesoj kaj de l' kompletigaj produktadoj. **La eŭropa Unio ne** estiĝos per la politiko, sed per la tekniko.

Francisko Delezi (france: Delaisi) en Mondo. El la franca trad. N. B.

La legantoj sendube rimarkos, ke la aŭtoro de ĉi tiu artikolo pritraktas la problemon unuflankece. Li ja tute prisilentas la rolon de la organizita Laboristaro. Li kredeble verkis tiel por atingi pli da klareco en sia tezo, ne miksante diversajn demandojn. Almenaŭ, same kiel la Redakcio de "Monde", ni opinias, ke la vidpunkto de Delezi estas koninginda, tial ke pripensiga. E. L.

"SPITE ĈIO!"

La kongresejo de la 9-a SAT-kongreso

Jen la devizo de la domo, en kiu kunvenos dum aŭgusto la tutmonda SAT-anaro, okaze de nia 9-a. Impona konstruo ĝi estas, kaj inda servi al niaj celoj, ĉar ĝia historio estas ligita kun tiu de la Leipzig-a laboristaro kaj per tio kun liberec-batalado de la tuta germana Proletaro.

Kiam post likvidiĝo de la "socialista leĝo"[1] fine de la pasinta jarcento kaj komence de la nuna por la germana Proletaro estiĝis la ebleco por libera evoluo, la reakciularo samtempe organizis ampleksan bojkotadon de la laboristaro, kiu trovis sian plej akran esprimon en la klopodo, malhelpi la organizadon per rifuzo de kunvenejoj. De unu gastejo al la alia oni pelis siatempe la laboristojn, kaj ĉiam denove cedemaj kaj simpatiantaj mastroj devis deklari: ne eblas, ke mi donu al vi mian ejon, la intrigoj de la burĝaro kaj la malico de l' polico ruinigos min. Tial oni serĉis elturniĝon per aĉetado de propraj gastejoj. Granda entuziasmo tial regis, kiam en aprilo 1904 la Leipzig-a laboristaro eksciis, ke oni sukcesis, aĉeti la restoracion "Tivoli". Jam en la jaroj 1905/06 konstruiĝis la ĉefdomo je la stratfronto, kaj pro la konstante kreskanta evoluo de la laboristaj organizoj en 1909 ankaŭ la salonegaj ejoj. En la nekompletaj ejoj jam kunvenis komence de 1909 la parti-tago de la socialdemokrata partio de Germanio. En la jaro 1912 ankaŭ estis instalata pasloĝejo kun 120 litoj, belaj, helaj restejoj, banejo kaj desinfektataj instalaĵoj. Ĉiu alvojaĝinto senpage ricevis vespermanĝon, noktan loĝejon kaj matenan kafon, same kiel senpagan banon. Ĉi tiujn oportunojn ĉiu ĝuis dum tri agoj. La vizito estis bona. En la jaro 1913 trapasis la pasloĝejon 14 316 personoj, kiuj loĝis en ĝi 34 185 noktojn.

Popoldomo bruligita la 19-an de marto de regna militistaro

Dum la granda milito

Tiam venis la militjaro 1914. Tri kvaronoj de l' unua militjaro kaŭzis deficiton da 75 000 markoj. La salonoj estis okupataj de militistoj, 300 vunditoj estis loĝigataj en la ceteraj ejoj. La administrejo provis eluzi ĉi tiun malfeliĉan staton por revivigi la vizitadon. Krom tio oni aĉetis nekonfiskitajn varojn kaj per tio havigis enspezfonton al la domo. En la tempo de la kreskanta mizero oni instalis popolkuirejon, por subteni la plej malriĉajn. La vizitantaro kreskis ĝis 3459 personoj tage. En la sama jaro oni akiris propran bienon kaj aranĝis frukto- kaj legomvendadon, el kio rezultis enspezo de 1 miliono da markoj. Iom post iom, la entrepreno evoluis al unu el la plej grandaj manĝejoj de Leipzig, en kiu konsumiĝis ĉiutage 8 ĝis 10 000 porcioj da manĝaĵoj. En la favoraj vinjaroj 1915 kaj 1917 oni trafis la ideon, malfermi grandvendejon por vinoj, kiu hodiaŭ posedas propran vintarejojn en Rejnlando kaj la Mosel-valo. Multaj enlokaj kaj eksterurbaj gastejoj kaj grando parto de la germanaj sindikat- kaj popoldomoj kaj ankaŭ aro da konsum-kooperativoj en Mez- kaj Nordgermanio nun estas fidelaj klientoj.

En la jaro 1918 oni pligrandiĝis la posedon per aĉeto de najbara domo kaj transprenis la funkciantan en ĝi restoracion en propran region. En novembro 1918 eksplodis la revolucio! La popoldomo estis la celo de miloj, same de soldatoj kiel civiluloj.

La revolucia periodo

En la fiera konscio, ke oni sukcesis, gvidi la entreprenon de la milito, oni kredis, ke la domo nun ekonomie estus certigata. Estis veninta la tempo, kiam oni esperis rekompenci la Leipzig-ajn sindikat- kaj partianojn pro la faritaj oferoj. La renovigaj laboroj jam estis komencitaj, kaj oni ĵus elpaŝis, por pliampleksigi kaj pligrandigi la tutan entreprenon.

Tiam venis la Kapp-ribelo! Dimanĉon, la 14-an de marto 1920 protestis la laboristaro en multaj troplenaj amaskunvenoj kontraŭ ĉi tiun atakon al la respublika ŝtatformo kaj manifestaciis post la kunvenoj kun virinoj kaj infanoj por konservo de la revoluciaj akiroj. La laboristoj tramarŝis, kantante liberkantojn, stratojn permesitajn de la magistrato. La marŝkolonoj proksimiĝis al la centro de la urbo, la placo de Aŭgusto, kie — kun polica permeso — estis interkonsentita komuna renkontiĝo. Jen krio! Maŝinpafiloj krakadis, mangrenadoj krevis, vunditaj virinoj, infanoj kaj viroj vokis pro helpo — 22 mortigitoj! — Politike erarigitaj volontulaj milicianoj pafis inter la manifestantojn! Post plurtagaj severaj bataloj estis interkonsentita batalhalto inter ambaŭ partioj — por enterigi la viktimojn — sed jam post 24 horoj ĝi rompiĝis. Vendredon, la 19-an de marto, tagmeze ĉirkaŭ la $14\frac{1}{2}$ h., oni informis la administrejon, ke la militistaro almarŝas en la direkto al la popoldomo, ĵus en la sama tempo, kiam oni en la tombejo transdonis la viktimojn de la bataloj al la lasta ripozo kaj miloj da laboristoj donis al ili la lastan honoron. La administrantaro faris ĉiujn klopodojn, por ne doni al la militistoj okazon, bombardi la popoldomon. Ĉiuj pordoj estis fermataj kaj la tuta domo sen ia

[1] Escept-leĝo kontraŭ la socialistoj kreita de Bismark en 1878, kiu daŭris ĝis 1890.

defendo. Subite eksonis kanonpafoj, la popoldomo estis superŝutata el pleja proksimeco per ŝrapneloj kaj grenadoj, fine per pezaj haŭbizoj. La servistaro kaj la gvidantoj kiel ankaŭ kelkaj gastoj devis rifuĝi en la kelon, por savi sian vivon. Unu pafaĵo post la alia estis ĵetata kontraŭ la domo, kiu ektremis en sia fundamento. La ĉefpordegoj estis enbatataj. Kun "hura" la militistoj atakis la malplenajn gastĉambrojn de la nedefendita domo. Kun "levu la manojn" oni venigis la loĝantojn el la kelo. Post kiam oni estis esplorinta ĉiujn virojn, virinojn kaj junulinojn pro armiloj, okazis plurfoja esplorado de ĉiuj ejoj pro armiloj, municio, kaptitoj kaj garantiuloj. La esplorado estis senrezulta. Ne eĉ infanpistolon oni trovis. Intertempe oni ankaŭ estis traserĉinta ĉiujn oficejojn kaj kontorojn de la sindikatoj, ĉiuj pordoj kaj ŝrankoj estis perforte malfermitaj. En la vinkelo kelkaj atakuloj regalis sin rabe per vino, dum aliaj dividis inter si la enhavon de la cigar- kaj cigaredkonservejo.

Plena detruo

Subite eksonis la voko: "Fajro"! La popoldomo brulas! Nur ĉirkaŭvoje la fajrobrigado povis atingi la konstruon. La efiko de la incendio estis terura. Ĝi rezultigis kompletan ekonomian kaj financan ruinon de la domo. La tuta inventaro kaj manĝaĵaj provizoj estis cindrigitaj en la tempo de kelkaj horoj. La sindikatoj, kiuj loĝis en la 2., 3. kaj 4. etaĝoj, perdis ĉion senreste. Detruiĝis la tuta, neanstataŭebla aktomaterialo, la kartotekoj kaj ĉio, kio iam povus informi pri la senlaca laboro en la servo de la suprencelanta laborista movado. For estis la valora biblioteko de la laborista sekretariejo, tiu neelĉerpebla fonto de l' scio pri laborrajto kaj laborista asekuro, kiu en sia riĉeco certe nur estas atingata de malmultaj institucioj. Ĉiuj ĵurnaloj de la laborista asekuro, de l' unua aperdato en 1884, ĉi tie trovis sian lokon. Detruiĝis ankaŭ ampleksa kolekto da malnova kaj nova grafiko de la litografoj kaj ŝtonpresistoj, inter ili kelkaj malofitaj, ne reakireblaj ekzempleroj, kiujn posedas neniu muzeo. Tre malnovaj standardoj de metiistoj kun riĉaj trikaĵoj kaj oraj najloj, la standardo de la unua Leipzig-a Kleriga Unuiĝo, al kiu iam apartenis Aŭgust Bebel, ĉiuj malnovaj historiaj distingiloj, ne plu estas.

(Finota.)

LETERO EL PERSIO

I.

Kiam eŭropaj "civilizitaj kaj pacamaj ŝtatoj" diskutas pri siaj porpacaj problemoj, en la orientaj landoj ili faras ion tute alian. Ĝenerale en Iran (Persio), per la helpo de l' angla ambasadoro, disdoniĝas multaj "donacoj" al plej altaj oficistoj de iuj departementoj, britoj partoprenas (nerekte) en la elektado de deputitoj al "meĝlis" (parlamento), invitas al Londono la ministron de Ŝaĥa kortego — nobelon

Persa kampara vivo

Tejmurtaŝ, por "priparoli pri anglaj interesoj en Persio", armas en persaj apudlimaj provincoj sovaĝajn gentojn kontraŭ la centra potenco kaj faras multajn aliajn senhontaĵojn.

Nun, post la granda imperialista milito de 1914 kaj la rusa Oktobra Revolucio, por ĉiuj orientlandoj estas tute kompreneble, ke de nun ili devas havi propran politikon. Post Turkio kaj Afganistano, Persio ankaŭ iras antaŭen al progreso.

Hodiaŭ, kiam Persio organizis jam fortan centran potencon, bonan armeon, propran nacian politikon — nuligante la reĝimon de kapitulaco, sendube Granda Britio ne povos trankvile silenti kaj rigardi al tiu antaŭiro kaj progreso de la landoj, kiuj nur hieraŭ "apartenis" al ĝi kaj ĉiam estis blinda ilo por la Londona.

Do, kion fari? Se ili ne estingos la brulon hodiaŭ, do estos tro malfrue morgaŭ. Nun ili devas savi "propran kolonion — Hindion", ĉar la ekzemplo de Turkio, Afganio kaj Persio povos disvastiĝi tra la limoj al "anglaj kolonioj".

Antaŭ kelkaj semajnoj en granda urbo Tuvriz laŭ ordono el Teheran loka potenco devis mobilizi junulojn por nacia armeo. Sed kio okazis? Malkonscia homamaso sub la direktado de klerikaluloj (kiujn subtenas tre varme La Imperia Banko de Persio) ribelas kontraŭ tiu ordono kaj en daŭro de kelkaj tagoj en la urbo regis malordo. Post kiam el najbaraj urboj alvenis ŝtataj fortoj, la kontraŭuloj tuj estis forĵetitaj el la urbo, multaj klerikaluloj estis arestataj kaj sendataj Teheranon. Post tiu okazo la ŝtataj fortoj estis devigataj sin ĵeti al provinco Loristan, kie la sovaĝa gento Lori ribelis kontraŭ la centra potenco. Ĉe ambaŭ flankoj estis buĉataj multe da "mizami" (soldatoj), tamen ĝis nun tie daŭras la malordo.

Tiu Lori-gento estas tre militema, armita per plej modern-teknikaj armiloj el anglaj fabrikoj. Hodiaŭ ni havas informon pri malordo ĉe la limo persabeluĝistana, en la provinco Seistan.

La ribelo en Afganistano ĉe la ĉefurbo Kabul jam faktiĝis. Kial tio okazis? Ĉar sendependa Afganistano sub la gvido de Amanulla ĥan (princo) deziras progreson, liberan volon kune kun fratoj de aliaj orientaj landoj konstrui sian nacian vivon laŭ deziro de nacia plimulto. Nu, tiuj revoluciaj paŝoj timigis imperialisman Anglion. La granda Hindio estas infektita.

Sed la klopodoj de eŭropaj "pacifistoj" kaj diplomatoj el Londono estas tute vanaj, ĉar la historio de l' homaro neniam konas la fakton de malantaŭeniro.

SAT-ano 2040, Teheran.

En Litovio sub la Faŝismo

13. januaro okazis en Kaŭnas ekstra konferenco de l' Litova socialdemokrata partio. Ĉu ne strange: socialista konferenco en faŝista lando? Sed vi ekmiros pli ankoraŭ eksciante, ke tiun konferencon oni kunvokis laŭ iniciato de l' faŝista registaro mem. En n-o 223 de "S-ulo" aperis teksto de la dekreto, per kiu la registaro malpermesas al junuloj kaj lernantoj aparteni al eksterlernejaj organizoj kaj laŭ kiu ĉiuj organizoj devos ŝanĝi kaj modifi siajn statutojn. Ŝanĝi statuton povas nur organizaj konferencoj, sekve la registaro ankaŭ permesis al ĉiuj organizoj kunvoki siajn konferencojn.

Partoprenis la soc.-demokratan konferencon nur 30 delegitoj, ĉar estis tro mallonga tempo por diskonigo, sed kun la gastoj en la malgranda redakcia salono estis proksimume 100 personoj. Inter la gastoj estis precipe junularo kaj 3 policistoj, kiuj bone notis en siaj notlibroj ĉiujn parolojn. El la raporto de l' Centra Komitato vidiĝis, ke antaŭ la faŝista renverso la partio havis ĉ. 200 lokajn organizojn kun pli ol 4000 membroj. Nun ĉiuj ĉi organizoj fakte estas metitaj ekster leĝo. Dum du jaroj de faŝista regado nur kelkaj urbaj organizoj havis la feliĉon povi kunvoki 2—3 kunvenojn. En la provinco al ĉiuj petskriboj pri kunveno distriktestroj kaj policestroj rekte respondadis: "Ne frapadu vane pordon, nenian kunvenrajton vi ricevos." Tio nesufiĉis. En multaj lokoj la distriktestroj komencis

fermadi la organizojn pro "neagemo" (jen logiko!). Tiel oni fermis jam proks. duonon (100) da estintaj organizoj. La samo okazis kun sindikataj unuiĝoj. Antaŭ la renverso en sindikatoj estis organizitaj 18 000 laboristoj. Nun ili ĉiuj troviĝas ekster leĝo. Tiun okazon kompreneble profitis la labordonantoj. Al laboristaj gazetoj milita cenzuro ne permesas skribi pri l' mizera stato de l' laboristaro. 300 membroj de l' soc.-demokrata partio restas en malliberejoj. Eĉ dum cara reĝimo nia regiono ne vidis tiom da politikaj arestitoj.

Malgraŭ tio la socialismo en nia lando ne forfalis. Tion montras elektoj al konsilantaroj de malsan-kasoj, okazintaj lastan aŭtunon, dum kiuj ĉie gajnis plimulton la socialdemokratoj. La organizantoj de naciaj — ŝtataj laboristaj organizoj ĉie fiaskis.

Pritraktante la punkton pri ŝanĝo de l' parti-statuto, la konferenco decidis, ke ŝanĝo de statuto estas nia propra afero kaj neniu diktatoro povas trudi al ni statuton, kiu ŝajnas al li pli taŭga. Ĉiuj delegitoj deklaris, ke ili ne timas minacon pri fermo de la partio. Fakte ankaŭ ĝis nun oni agis eksterleĝe. Historio de l' socialismo montris, ke ĝuste en tiaj tempoj la socialista opinio plej multe prosperis, kiam ĝi estis persekutata. Revoluciigo de l' amasoj estas historia tendenco ne haltigebla de registaraj dekretoj. La konferenco protestis kontraŭ la dekreto, substrekante ĝian kontraŭsocian, kontraŭkulturan karakteron.

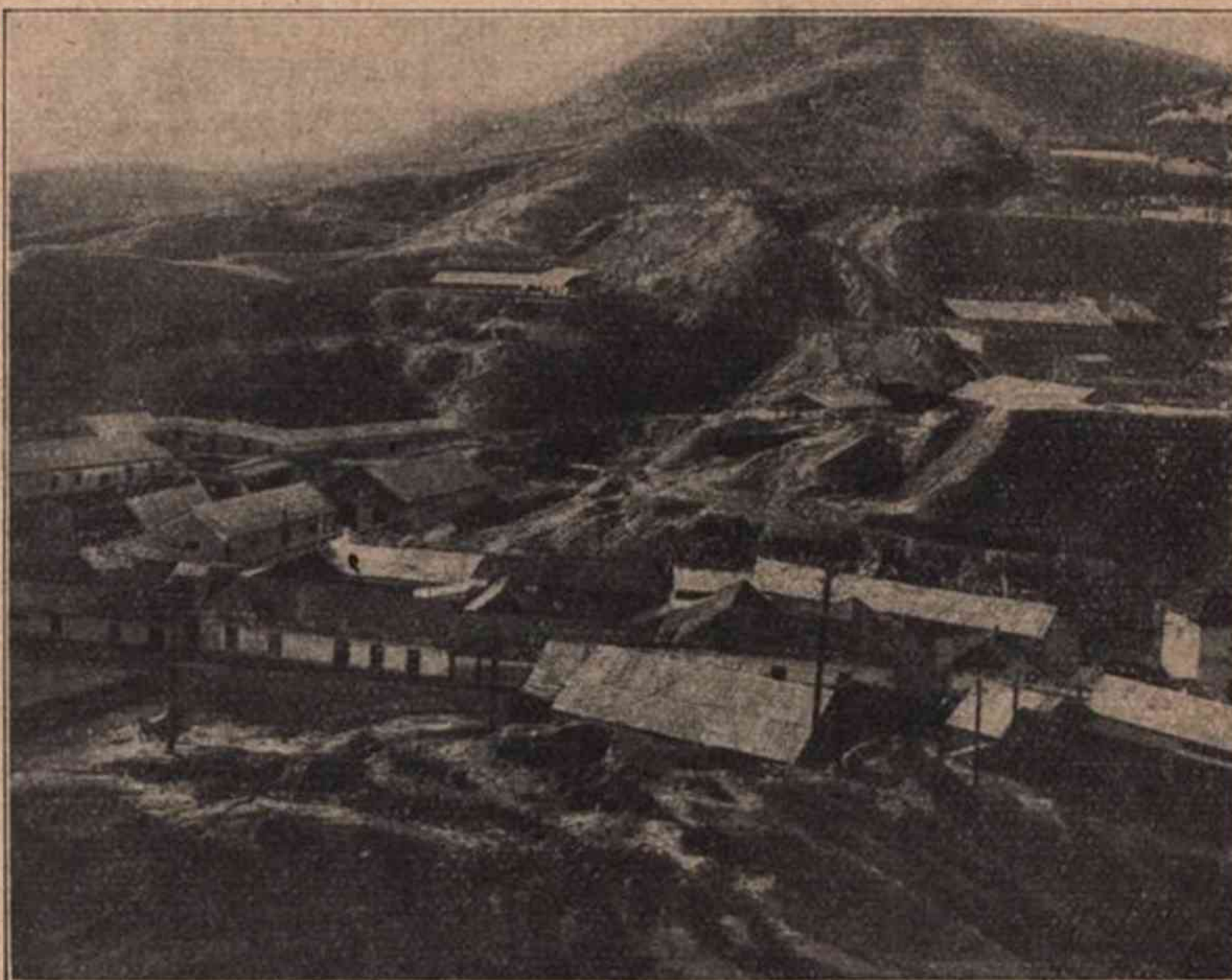
Pritraktante valoron de l' gazetaro, oni konstatis, ke nun en Litovio la cenzuristo estas la fakta redaktoro de ĉiu leĝe aperanta gazeto. En la gazeto "Socialdemokratas" 40% da gvidartikoloj estis tute forstrekitaj, ĉiuj aliaj kripligitaj. Restis nur kultura klerigo kiel tasko de l' laboristaj gazetoj en Litovio kaj organizado de malsan-kasoj kiel sola leĝa branĉo de l' laborista movado.

Unu el multaj.

LA SUDAMERIKA KONFLIKTO

Certe interesos niajn legantojn scii ion pri la kondiĉoj, kiuj kreis la konflikton inter la du sudamerikaj ŝtatoj Bolivio kaj Paragvajo kaj kiuj preskaŭ kondukis al milito.

Kiam okazis la granda transformiĝo de l' sudamerika kontinento, kiam formiĝis el la malnova ibero-amerika imperio multnombro da sendependaj teritorioj, ne definitive estis reguligata la teritoria demando por kelkaj inter tiuj novaj respublikoj. La plej malfacila demando estis tiu pri l' norda Ĉako (Chaco)-regiono, kiu post kvindek jaroj da senrezultaj traktadoj ekminacis la sudamerikan pacon kaj trans sangajn lim-interbataletojn ŝajnis konduki al rekta milito inter Bolivio kaj Paragvajo.

Granda kupromineĵo en Bolivio

Ĉako estas vasta regiono de l' centra sudamerika plataĵo, etendiĝanta de la dekstra bordo de l' Paragvaja-rivero ĝis la deklivo de l' lastaj flankmontaroj de la boliviaj Andoj. La suda parto de tiu teritorio apartenas al Argentino.

Pri kio disputas Bolivio kaj Paragvajo, estas ĝenerale grandega ebeno, en kiu alternas arbaroj, kakto-dornaĵoj, paŝtejoj kaj marĉoj, kiuj formiĝis el riveroj perdiĝantaj en la sablo. Ĝi entenas petrol-tavolojn, kio klarigas la intereson, kun kiu disputas la respublikoj. Sed por Bolivio tiu teritorio havas specialan valoron, ĉar ĝi malfermas la river-elirejojn de l' Paragvaja-, Parana- kaj La Plata-riveroj al la suda Atlanta maro, kio al tiu ŝtato estas bezona por sin vivteni.

Bolivio fakte estas speco de sudamerika Polio, primordita kaj parte demembrigita de l' ĉirkaŭantaj respublikoj, sufok-minacata pro manko de rekta aliro al maro.

En malbonŝanca sudpacifika milito (1879—1883) ĝi estis kiel kunligano de Peruvio venkata de Ĉilio, kiu forprenis de ĝi la apudmarajn provincojn. Norde, Bolivio devis cedi al Brazilio, per la kontrakto de Petropolis (1903), teritorion de Akro kontraŭ monkompenso de 3 milionoj da sterlingaj funtoj kaj eta reĝustigo de l' limo sur aliaj punktoj. Krome Brazilio konstruis laŭkontrakte fervojon, kiu ebligis bolivian trafikon en direkto al Amazonas-rivero. Fine, la ekonomia kaj milita enpenetro

de Paragvajo en la Ĉako celas fermi al Bolivio la vojon al Atlanta maro.

Bolivio provis reagi kontraŭ la ekonomia enfermiĝo kaj politika demembriĝo ĉe ĉiuj limoj krom en sudo, kie Argentino malfermis al ĝi la vojon al Buenos-Aires per nordargentina fervojo. Ĝi provis interesi la Ligon de Nacioj, Usonon, la Tutamerikan Union, por akiri havenon ĉe la Pacifika marbordo. Oni parolis pri cedo de koridoro al Bolivio, analoga al tiu de Dancig. Sed tiuj esperoj nuliĝis kaj la bolivia

Diversaĵoj

Kiom kostas stultigado?

En 1927 en Sovetio, kie la eklezio estas apartigita de l' ŝtato, tamen la stultiga armeo kostis al kreduloj cent milionojn da rubloj (50 mil. da dolaroj). Samtempe al ĉiukoloraj pastraĉoj, por preĝejoj ktp. estas elspezita en Ameriko la plej granda sumo — pli ol 1800 milionoj da rubloj (preskaŭ 1 miliardo da dolaroj). Kiom da utilo oni povus fari per tiu mono!

Interese estas kalkuli, kiom kostas ĉiujare perreligia stultigado al la laboristaro en tutmondo. Ankaŭ estus interese kompili komparajn ciferojn el ĉiuj landoj dum jardeko, kompari kun same malutilaj militelspezoj. Verŝajne la kurba linio leviĝas post burĝa venko (Hungario) kaj falas post proletara venko (Sovetio). Ĉu SAT-anoj ne povos liveri la nombrojn el Aŭstrio, Britio, Ĉinio, Aŭstralio, Francio, Germanio, Japanio k. a. al K-do Stefan, Ŝkola 3-a Internacio, Ivanovo-Voznesensk, Sovetio?

Iom el energetiko

La fortego de ĉiuj maŝinoj en la mondo sumiĝas je 600 milionoj da ĉevalpotencoj. La fortego de l' laborkapabla homaro sumiĝas je 40 milionoj da ĉevalpotencoj. Inter grandaj landoj la ĉevalpotencoj dividiĝas jene: Plej multe estas en Ameriko — 130 milionoj aŭ 1,25 po homo. Plej malmulte en Sovetio: 10 milionoj aŭ nur 0,1 po homo.

S.

reĝistaro forlasante sian intereson tiuflanke, estis devigata fari ĉiujn streĉojn por certigi al si la riverelirejon al la suda Atlanta maro.

Depost la ekzisto de l' Bolivia respubliko (1810), ĝi ĉiam pretendis sian rajton, pri la norda Ĉako-teritorio. Bolivio kreis du urbojn sur la bordo de l' Paragvaja-rivero, por reguligi sian river-trafikon. Ĉi tie ĝi kunpuŝiĝis kun la interesoj de Paragvajo, kaj ses sinsekvaj kontraktoj ne sukcesis rezultigi pacan staton. La dumtempa interrompo de la traktadoj ebligis eksplodon de militaj konfliktoj; en decembro 1928 okazis la konataj limbataloj, okupo kaj repreno de bolivia fortikaĵo. Aliaj potencoj zorgis pri ĉesigo de l' militagoj. Arbitraciuloj, 9-membra komisiono formita el reprezentantoj de diversaj amerikaj ŝtatoj, havas la taskon decidi pri la estonto de tiu konflikto.

Kontraŭ la teroro en Bulgario

La protest-ondo

Malgraŭ la malfaciloj kaj malhelpoj, kiujn la bulgara reĝistaro preparas al la laboristaro, ĉi lasta daŭras konstruadi siajn organizojn. Mi ne konas aliajn laboristajn organizojn ol tiujn de la sendependaj sindikatoj kaj de la junularo. Ĉi tiuj estas plej akre persekutataj kaj malhelpataj. La teroro daŭras, kaj la laboristaro siaflanke reagas per novaj protestoj. La monato decembro estis vera protest- kaj agit-monato. En Ĉiuj partoj de la lando la organizoj aranĝis kunvenojn kaj elektis delegitojn, kiuj en Sofio estis arestataj antaŭ la parlamento kaj la ministrejoj. Tamen kelkaj el ili sukcesis enpenetri la ĉambron de l' ministro-prezidanto, kiu responde al iliaj protestoj deklaris: "Foriru, mi neniel povas helpi vin!" Poste li aldonis, ke la nuna situacio daŭros, ĝis la laborista klaso rezignos "sin okupi pri politiko" kaj ĉesos klasbatali. Kion do la laborista klaso faru, se ne estas donata libero al ĝia leĝa movado?" demandis la delegitaro. "Fariĝu neleĝaj, sinjoroj", ironie respondis la prezidanto. Same nenian pozitivan respondon ricevis la delegitoj pri permeso de publikaj kunvenoj. Evidente neniu helpos al la laboristoj, se ili ne mem zorgas pri siaj aferoj, unuiĝante amase en siaj organizoj.

Festoj kaj amnestio

Okaze de la festoj estis amnestiataj nur kelkaj el la malliberigitoj. Al parto el ili nur estis plimallongigata la puntempo je kelke da jaroj. Inter alia parto, kiu estis kondiĉe aŭ plene liberigata, troviĝas nur malmultaj politikmalliberuloj. La nuna reĝistaro pli facile liberigas krimulojn ol politik-malliberulojn, kies sola kulpo estas ilia konvinko. En antaŭvespero de Novjaro la malliberuloj en kelkaj malliberejoj ne akceptis nutraĵon dum pluraj tagoj. Tiu malsatstriko estis farata kiel protesto pro neamnestio malgraŭ la unuanima deziro de l' tuta popolo.

Cenzuro

La cenzuro, kiu trafas ĉiujn laboristajn gazetojn, estas maljuste kaj rigore traktata. La konfiskado okazas multfoje, por malebligi la aperon de proletaj klerigiloj k. samtempe akceli malaperon de iliaj organizoj. La novjara numero de l' gazeto "Edinstvo" (Unueco) tute perdiĝis en la cenzurejo. Vane K-doj serĉis ĝin ĉe la polic-direkcio. En Bulgario ne nur homoj malaperas, sed nuntempe ankaŭ gazetoj komencas perdiĝi.

Al la protestoj kontraŭ la teroro la reĝistaro respondas per nova teroro, sed ĝi ne sukcesas subpremi la protestmovadon tra la lando. (10 573).

Peza industrio en Sovetio

Tiel nomata peza industrio en Sovetio dum la pasinta jaro 1928 produktis por ĉ. 10 bilionoj da rubloj (1 orgramo prezas 1,3 rublojn). Ĉi tiu sumo superas koncernan sumon de l' antaŭa jaro je ĉ. 23%. Plej grandan kreskon montris produktado de ferajoj, lanŝtofoj, cementoj kaj nafto. En fino de l' jaro 1928 la granda regna industrio okupis 2 254 200 laboristojn, kiu signifas superon kompare kun la antaŭa jaro je 7,2%. Produktkapablo de

DU MORTOVORTOJ

Antaŭ iom pli ol unu jaro mortis du mondfamaj personoj en Usono. Ambaŭ ili postlasis skribajn informojn al siaj plej proksimaj parencoj.

Unu estis la milionulo Elbert H. Geri (angle: Gary), la plej alta direktoro de l' ŝtaltrusto en Usono, kiu disponas du bilionojn da amerikaj dolaroj. Geri estis ortodoks-religia kaj granda fervorulo pri kristanaj aferoj. Li interalie ricevis honortitolojn de ses teologiaj fakultatoj universitataj. Li atestis en preĝkunvenoj kaj parolis piege pri la birdoj de la ĉielo, kiuj ne kolektas en grenejojn, kaj pri lilioj de la kampo, kiuj ne laboras nek ŝpinas. Tiu ĉi riĉegulo kredis al ĉiu litero en la biblio, ankaŭ al la ordono, ke oni ne devu preni rentojn de sia mono. Kian evangelion do havis tiu ĉi diulo kaj sekvanto de Kristo por alporti al siaj karuloj en la mortmomento? Ĝi estis tiela:

Mi sincere admonas mian edzinon, infanojn kaj idojn, ke ili persiste sin detenu subskribi ĉiuspecajn kontraktojn aŭ obligaciojn kiel kaŭcion por iu persono aŭ personoj, ke ili neu fari iujn pruntedonojn escepte sur bazo de unuaklasaj, bonekonataj garantiaĵoj, kaj ke ili firme sin detenu meti sian monon en iujn neprovitajn aŭ dubindajn garantiaĵojn aŭ propraĵon aŭ entreprenojn aŭ negocon."

Tiu ĉi dia vorto estis presata sur la unua paĝo en ĉiu konservativa gazeto tra tuta Ameriko. Ĉiuj konservativaj gazetoj kompreneble estas severkristanaj kaj ne faris ian rimarkon pri ĉi tio.

La alia persono nomiĝis Nikola Sakko kaj estis malriĉega metiisto. Li estis revoluciulo, anarkisto kaj decida ateisto. Li estis kulpigata pri insid-mortigo kaj rabo. Kaj kvankam neniuj verŝajnoj troviĝis pri la kulpo, kaj kvankam alia homo venis kaj konfesis la krimon, ŝajnis memsekve lin ekzekuti, kaj la tuta mondo scias, ke tio estis pro liaj vivopinioj, kiujn la potenculoj malamis.

Li perdis sian vivon en la elektra seĝo. Li postlasis edzinon kaj filon 12-jaran, kiu nomiĝas Dante.

Kion do enradikigis tiu ĉi revoluciulo kaj ateisto en korojn de siaj karuloj? Tio vidiĝas el sekvanta letero, kiun li skribis al sia filo en la tago antaŭ la ekzekuto.

"Do, filo mia! Anstataŭ plori, estu kuraĝa, por ke vi povu senigi vian panjon de la senkuraĝiga animstato. Mi volas diri al vi, kion mi kutimis fari: Fari kun ŝi longajn promenadojn en la kvietan kamparon kaj kolekti sovaĝajn florojn tie kaj tie ĉi, kaj ripozi en ombro de la arboj, inter la harmonio de l' vivanta rivereto kaj la dolĉa trankvileco de l' patrino naturo, kaj mi estas certa, ke tio ĉi ĝojigas ŝin plej multe, kaj vi certe fariĝos feliĉa pro tio. Sed memoru ĉiam, Dante, pri la ludo de l' feliĉo, ne ĝuu mem tion ĉion, sed iru malsupren unu paŝon kaj helpu al la malfortaj ĉe via flanko, kiuj krias pro helpo. Helpu al la persekutatoj kaj viktimoj, ĉar ili estas viaj bonaj amikoj. Ili estas la kamaradoj, kiuj batalas kaj falas, kiel via patro kaj Bartolo batalis kaj falis antaŭe por akiro de l' ĝojo kaj libereco por ĉiuj malriĉaj laboristoj. En tiu batalo de la vivo vi trovos pli da amo, kaj vi iĝos amata."

Sendiaj bolŝevikoj de ĉiuj landoj pleniĝas per abomeno, kiam ili legas la mortovorton de l' kristana homo. Sed leteron de Sakko ili legas kiel sanktan preĝon.

Kiu havas plian rajton sin nomi laŭ Kristo, la sendiulo Sakko aŭ la severreligia Geri? Kaj kiuj cetere estas religiaj kaj kiuj nereligiaj?

Trad. el islanda socialista gazeto
T. T.

ĉiu laboristo (pro raciigo kaj maŝinigo de l' fabrikado) kreskis je 14,1%.

Por progresigi la industrion, la soveta registaro faris specialan tre sukcesan internan prunteprenon de 800 000 000 rubloj. Plejparte por la sama celo estas oferitaj kelkaj centmilionoj da papermoneldono farita dum la tuta jaro 1928.

Krjukov, Maks 79.

Momentoj el mia vivo

Grize pasas iafoje tagoj eĉ en nia alsuniĝanta Sovetio, se oni loĝas en malproksimaj anguletoj ĝiaj, preskaŭ senhomaj. Tia anguleto estas ankaŭ mia loĝloko, parto de la 13-a sektoro.

En mia loĝloko Naĥtahu, vilaĝo 20-doma, la loĝantaro malmultas. Estas ĉirkaŭ 80 vilaĝanoj, 40 arbarlaboristojĉinoj kaj 10—15 rusaj oficistoj kaj laboristoj. El la vilaĝanoj preskaŭ ĉiuj estas religie grek-ortodoksuloj malnovritaj (starovjerij), fanatikaj dianoj kaj dogmanoj. Mi estas ateisto. Do malfacila kaj seninteresa estas la kuna vivado.

Por la vilaĝanoj la kluboj estas kontraŭdiaĵo, la samo estas la lernejoj kaj ĉiu kultura afero. Tial malestas klubo, lernejo.

Sed la enuo naskas distremon, la malklereco — kleriĝemon. Tial foje, kiam mi diretis pri la bezono je klubo, lernejo, la oficistoj min subtenis kaj kelkaj ĉinaj K-doj tute aprobis. Sed mankis mono. Tiam mi aranĝis kunsidon de nia kulturkleriga komisiono kaj diris: "K-doj! la sindikato povas donaci por la organizado de klubo 200 rublojn, sed tiomo malsufiĉas; ĉu ni restos sen klubo?!"

"Ne! ne!" ekkriis ĉiuj, kaj tuj ĉiuj proponis oferi 25—50 rublojn por helpo. Se vi ekscios, ke tion kriis eĉ la ĉinaj "nekulturaj" laboristoj, kies monata salajro iafoje ne estas pli granda ol 50 rubloj, vi komprenos, kial mi pri ĉi tio skribas kaj kial tio estis unu el la plej ĝojaj momentoj en mia vivo.

Unu rimarko: ne forgesu, leganto, ke en Sovetio la klubo ampleksas ĉiujn flankojn de la kultura vivado: ĝi estas teatro, lernejo, sportejo, legejo kaj amuzejo samtempe.

Kaj jen mi priskribos duan ĝojan momenton de la vivo. En jaro 1925 mi laboris kiel kalkulisto de la enŝipigataj traboj (arbotrunkoj) en la sovetia arbarindustria trusto "Dalles". Tial mi surestis japanan vaporŝipon. Dum nokta dejorado min alvenis japana ŝipano kaj diris montrante per mano la koron "Renin, Renin"... Mi ne scias la japanan, li ne sciis la rusan, kaj tial mi ne povis kompreni. Poste li denove min alparolis (angle): "I have red hearth" (mi havas ruĝan koron), kaj tiam mi konjektis, ke liaj unuaj vortoj estis "Lenin, Lenin", kiujn li ne korekte povis elparoli pro la malfacila por japanoj litero "l". La interkompreno komenciĝis kaj tio estis la dua ĝoja momento el mia vivo. Karaj gelegantoj, se vi volas plimultigi miajn ĝojmomentojn, letervizitu la SAT-anon 11 746, sektoro 13.

N. Pargaĉevskij, Naĥtahe (Sovetio).

Memoroj de Rusino loĝanta nun en urbo de Sudfrancio

Minsk, Aŭgusto 1921.

Matene; estas la sepa. Mallarĝa fasko da sunradioj min vekas. Mi tuj estas sur miaj piedoj. Rapide, ĝoje murmurante revolucian kanteton, mi purigas kaj ordigas mian dormĉambron kaj faras mian tualeton. Tio ne daŭras longe; pudron, ruĝfarbon, lippomadon mi ne uzas; unue tio estas tro multekosta por mia poŝo, due, mi opinias ke tio ne estas necesa, ke ĝi estas senutila lukso. Malvarma bano, korplavado per ordinara peceto da sapo refreŝigas, purigas kaj kontentigas min plene.

Poste mi preparas matenmanĝon kaj min vestas. Malluksa estas mia matenmanĝo; nur glaso da teo kaj kelkaj pecetoj da nigra pano. Ne pli riĉa estas ankaŭ mia vestaĵo; blanka gladita tola robo, blankaj pantofloj kaj blanka kaptuko kun ruĝaj floroj: multe mi ŝatas la ruĝan koloron, ĉar ĝi estas simbolo de l' revolucio. Al sperta okulo, mia vestaĵo multe rakontas pri la ekonomia kaj politika stato en la lando. La robo estas farita el malnova littuko, la pantoflojn mi mem "fabrikis" sur ŝnuro; la littuko anstataŭas ĉapelon, per kiu fanfaronas la disbatita estinta aristokrataro.

Estas la oka kaj duono; preta mi estas jam por iri labori. Mi rapide kaj atente legas mian hodiaŭan laborplanon, kiun mi preparis hieraŭ antaŭdorme.

Vi aŭskultu, karaj Gek-doj, kio estas en ĝi sbribita. De la naŭa ĝis la dektria mi devas labori sur la somerludplaco. La ludplaco estas nova apero en nia lerneja vivo, kaj ĝi troviĝas en krestato. Kun ĉiu tago la placoj iĝas pli riĉaj laŭ enhavo; ili fariĝis nun veraj somerripozejoj por ĉiuj instruantoj de la lernejoj.

De la dektria ĝis la dekkvina, mi devas ĉeesti grandan instruistkunvenon, kie devas esti parolata pri la lernejmetodoj de Kino S. M., kiu estas nepre la "stelo" inter la geinstruistoj. De la dekkvina ĝis la deksesa, devas okazi manĝo en la instruist-restoracio.

Je la deksesa kaj duono, kunsido en la lernejo, en kiu mi laboras kun la instruistoj por reformi la lernejkooperativon kaj krei higienan sekcion. Je la dekoka, kunveno en la junlaborista klubo, en kiu mi anstataŭas estrinon kaj kie mi lernigas pri historio, kulturo kaj aliaj aferoj.

Hodiaŭ, dekkvarjara lignaĵisto donas tie ĉi sian unuan referaton pri historio de kulturo. La referato elmontros la gravan atingon ricevitan per la nova edukmetodo.

Estas nun la dudeka. Devas okazi kunsido de instruistoj por krei komisionojn por eldono de novaj lernolibroj konformaj al la sociaj revoluciaj principoj. —

Tio estas nur la tezoj de mia taglaboro, la plano; pri la laboroj mem, mi alifoje parolos. Mi tre multe laboras, sed tamen kontenta mi estas. Ne tuŝas min mia ekonomia malriĉo; spirite mi naskas, floras, laboras kun amo, kun la firma kredo, ke venos novaj, pli belaj tagoj, ke la malbono por ĉiam malaperos kun la estinteco.

Mi oficiale ne estas komunistino, sed nur senpartia. Mi ne ankoraŭ orientis min en la nova situacio. Mi vivas en burĝa rondo, kontraŭbolŝevika, kiu ironie parolas pri la laboristaj faroj kaj klopodas ĵeti malpuraĵon sur ĉiujn bolŝevikajn novaĵojn. Mi aŭskultas iliajn parolojn, objektive observas, atente esploras la novan kaj malnovan ordojn kaj ilin komparas.

Sur kia flanko staras la vero, tion mi scias, ĉar mi vidas per miaj propraj okuloj, partoprenante mem en la konstrulaboro. Neniaj argumentoj, neniaj sonantaj frazoj de la estintaj "aŭtoritatetoj" povas nun trompi min. Ŝimon mi vidas nur en la estinto, dum en la estonto mi vidas lumon, justecon, feliĉon por la Laborularo.

Kiel dudekjara fraŭlino mi ne plu apartenas al la grupo de abomenaj sovaĝaj egoistoj; la sana instinkto kaj la racio unuigas min kun la laborista psikologio de l' nova epoko.

Tiajn tagojn kaj aliajn similajn pasigitajn en Sovetio mi ofte rememoras ĉi tie en Francio, kie mi vivas en tute aliaj kondiĉoj. En tiaj tagoj estis laboro por sanktaj celoj, laboro ne ordonata de ekspluatantoj. Esperanton mi eklernis ĉi tie dum du monatoj, precipe dank' al bulgara samideano, ano de la tiea grupo, kiun mi jam aliĝis. Mi estos SAT-anino la venontan jaron (1929).

R. Z.

Unu malsaĝulo povas pli multe demandadi, ol dek saĝuloj povas respondi.

SENNACIULA LIBERPENSULA PAĜO

N-o 2 REDAKTAS LIBERPENSULA SEKCIO DE SAT N-o 2

Manuskriptojn sendu al: KURT HUBRICHT, Leipzig O 30, Mariannenstrasse 22. Sekretario de la Sekcio: KURT KLAPS, Danzig, Karpfenseigen 12.

Metodoj de ateista propagando en Sovetio

Ĉiuj metodoj kaj formoj de ateista propagando en nia lando dependas de tio, kiel konsideras sin la ateistoj mem, kiel konsideras ili taskojn de la ateista propagando.

Ĉiu laboristo-ateisto estas antaŭ ĉio laboristo, batalanto de l' Revolucio kaj ĉio, kion li faras, devas servi al la Revolucio, sekve ankaŭ la ateista propagando. La religia propagando tute ne apartiĝas en sia enhavo de politikaj problemoj; la religiuloj sub formo de religia agado kontraŭstaras revolucian kaj socialisman agadon enpenetrante ĉiujn flankojn de socia vivo. Pro tio, nia ateista propagando ĉiam estas kunligita kun aktualaj taskoj de politiko kaj socialisma konstruado, dependas de tiuj taskoj.

Nun estas periodo, kiam ni elektas por nova jaro sovetojn. (La artikolo estas skribita komence de decembro en pas. jaro) Religiuloj kaj influantaj ilin novburĝaro, celas malhelpi la aferon, sub religiaj formoj agitas kontraŭ sovetoj, penas ŝovi en listojn de elektotaj deputitoj taŭgajn por ili kandiatojn ktp. Nia Ateista Unio unue senmaskigas politikan esencon, kontraŭsovetan agadon de la religiuloj, due aktive partoprenas en la elektado mem, alvokante aliajn.

Vilaĝaj ĉeloj de Ateista Unio zorgas propagandi per okulvideblaj metodoj konstruante socialismajn elementojn en agrikultura vivo. Ekz. kelkaj ĉeloj organizas agrikulturajn eksperimentojn, modelajn kamparojn, kolektivajn agrikulturejojn, kooperativojn diversajn ktp.... La sukcesoj atingitaj per tio, ĉiu plibonigo per "ateista" konstruado en kamparana vivo estas uzata por ateista propagando. La rezulto de tiuj metodoj, kiuj plenumas ekonomiajn kaj politikajn taskojn de socialisma konstruado sen dio, tre bone efikas.

Ni konsideras, ke ateista propagando estas tasko de l'tuta sovetasocio, ne nur de Ateista Unio. La lasta estas nur gvidanto en la afero. Pro tio niaj organizoj ofte aranĝas diversajn formojn de la propagando kune kun aliaj organizoj (sindikatoj, IRH ktp.). Ekz. en IRH-Tago ni kune aranĝas kun IRH vesperkunvenojn kaj spektaklojn pri la temo "Blanka teroro kaj religio". Dum internacitago de la kooperado ni kune kun kooperativaj organizoj propagandas kontraŭ pseŭdokooperado de la sektanoj ktp.

Nia propagando estas ĉiam amasa laŭ sia esenco kaj formo: amasaj raportoj, lekcioj, spektakloj kontraŭ religia kinofilmo, amasaj promenadoj, ekskursoj, karnavaloj ktp.

Por efektivigi tre grandajn taskojn ni bezonas preparitajn bone por tio ateistojn. Ĉiu ĉelo ateista aranĝas tiucele kontraŭreligiajn rondetojn en sia fabriko ktp. Pli supere starantaj ateistorganoj (konsilantaro) organizas seminariojn, kursojn por prepari bezonatajn raportantojn, lektorojn, gvidantojn de la rondetoj ktp.

Nia propagando estas efektivigita laŭ produktejsistemo. Ĉiu ĉelo estas organizata ĉe fabriko, ĉe administrejo ktp. Pro tio ni havas plej bonajn rezultojn, ĉar ni povas propagandi per lokaj materialoj, kunligi nian propagandon kun profesi-teknikaj problemoj, kun plibonigo de laborista morar- kaj materialestado. Pro tio ni sukcesas.

N. Incertov.

Kvindek jaroj da kremacio en Germanio

Kvankam la kremacio en Germanio estas leĝe permesata de la jaro 1800, tamen la unua kremaciejo estis malfermata nur en jaro 1878. Je la deka de decembro de l' nomita jaro okazis la solena malfermo de la unua germana kremaciejo en Gotha (Turingio). La unuan kadavron, kiu estis cindrigata, oni devis eltombigi ĉar la mortinto inĝeniero Stier pioniro de la kremacimovado laŭtestamente deziris kremacion, sed li mortis antaŭ fino de la konstruado, li estis enbalzamigata kaj enterigata.

Hodiaŭ ekzistas en Germanio 88 kremaciejoj. En kuranta jaro oni konstruos ankoraŭ 15 kremaciejojn. Berlino havas tri kremaciejojn kaj baldaŭ havos la kvaran. Eĉ Langensalza, malgranda urbo kun 12000 loĝantoj, posedas kremaciejon. Laŭ la statistiko okazis en 1893 251 kremacioj, en jaro 1913 10174 kaj en jaro 1923 33000. La ideo de la kremacio progresas.

Geateistoj!

Aŭskultu kaj serioze priatentu la alvokon el Polio, la alvokon de samcelanoj el la lando, kie la liberpensula movado estas akre persekutata, kion plej evidente atestas tia fakto kiel aresto lastatempe de cent liberpensuloj en Zawada (Zavada; Malgrandpolio) pro kontraŭreligia manifestado sur stratoj de la urbo.

En unu el la plej klerikalaj urboj de Polio en la fortifikaĵo de obskurismo Lublin, kie estas sola en Polio katolika universitato kaj hebrea religieca supera lernejo, troviĝas kelkaj ateisto aktivaj, kiuj malgraŭ malfavoraj kondiĉoj decidis jam en la komenco de pasinta jaro eldoni liberpensulan enciklopedion en pola lingvo. La decido parte estas jam efektivigita, nome antaŭ du monatoj aperis sur la libromerkato la unua volumo de ĉi tiu enciklopedio (mendebla ĉe: Wydawnictow "Wolnomysliciel" Lublin (Polio) skr. poczt. 152 k K-do Kurt Hubricht, Mariannenstr. 22, Leipzig O 30, Germ. Sovetianoj mendu nur ĉe la lasta; prezo de unu ekz. 1 dol.

Enhavo de la unua volumo: Laika kalendaro; El la historio de kalendaro; Skiza historio de la ateismo; Bibliografio de liberpensaj verkoj en pola lingvo depost 1900; Nomaro de liberpensaj ĵurnaloj el la tuta mondo kun adresoj; Senkonfesieco; Laikaj geedziĝoj k eksedziĝo; Kremacio.

Esperanto k Libera Penso

Sed, kiel ni jam antaŭe diris, la eldonaĵo estas nur parto de tio, kio estas de ni planita. Enciklopedio laŭplaĉe konsistos el kelkaj volumoj. Por ke ĝi estu riĉenhava kaj laŭeble kompleta, ni bezonas respektivan materialon. En Polio liberpensula literaturo estas mizera kaj tial ni turnas nin al vi, eksterlandaj K-doj, kun petego sendi al ni: 1. ateistajn, monistajn, liberreligiajn ĵurnalojn; 2. laikajn kalendarojn, katalogojn de liberpensaj libroj; 3. flugfoliojn, afiŝojn, kartojn, tabelojn, statistikojn, liberpens. insignojn; 4. librojn k broŝurojn pri- k kontraŭreligiajn, pri- k kontraŭateismajn; 5. liberpens. beletristikajn librojn ktp.

Se ĉiu el vi sendos ion el supraj aĵoj, ni povos nian planon sukcese realigi. Devo de ĉiu ateisto estas subteni nian entreprenon. Nur komunforte ni povos antaŭtempe ĉesigi malutilegan fiagadon de diverskonfesia pastraro k nuligi fiinfluon de religioj. Ĉiu do almetu sian briketon al komencita konstruo: Liberpensula Enciklopedio.

Por ĉio ni kore antaŭdankas.

Eldonejo "Wolnomysliciel".

NIA POSTO

259. — Kompreneble mi sendos informojn k materialon pri la afero. Laŭ mia opinio faras pli bonan impreson, se ni eldonas la gazetservon. Monon sendu per K-do B.

1225. — Karton ni ricevis. Dankon. Kunhelpu!

Roosing jun. Sendu specimenon de "Nova Kulturo".

2798. — Enciklopedion mi ekspedis registrite al Moskvo.

Vaguloj. — Poŝtajojn mi ricevis. Vidu "Liberpensula Paĝo" n-o 1. Salutojn k bondezirojn. Literaturo ruslingva alvenis de Brjansk Gorodskoj Sovet Sojuza Bezbojnikov. — Individuaj leteroj ne estas respondataj pro poŝtelspezoj k tempomanko.

DISKUTEJO

Kial SAT devas batali kontraŭ la imperialismo[1]?

(Respondo al K-do Lanti.)

En unu el la "Inter ni"-artikoloj, S-ulo 201, en la broŝuro "La laborista Esperantismo" kaj en la protokolo de la 8-a SAT-kongreso K-do Lanti kontraŭas la batalon kontraŭ la imperialismo de vidpunkto de Sennaciulo kaj de tiu de SAT, kaj por defendo de tia ideologia oportunismo eĉ estas altirataj "citoj" de eminentaj laboristaj gvidantoj. Ĉar la problemo de imperialismo estas kardinala por la tuta laborista movado ni nepre devas eviti similajn mispaŝojn.

La eto de la problemo ĉe la revolucia proletaro estas tute kontraŭa al tiu en la artikoloj de K-do Lanti. Unue mi konstatas, ke la cito sur paĝo 29 de la broŝuro lab. espismo estas tute ne produkto de Lenin kiel oni volas ŝajnigi, sed mem cito el antaŭmilita germana grandkapitalista revuo: "Weltwirtschaftliches Archiv" (Tutmonda ekonomia arkivo) volumo II, pĝ. 193 *uzata de Lenin* por *montri* la nudan friponecon de l' *imperialistoj*.

Temas pri moka kritiko de la menciita revuo je la konferenco de subjugataj nacioj kaj rasoj okazinta 28.—30. junio 1910. Jen ĝi estas:

"...Ni ne vidas eĉ signon de kompreno de la vero, ke imperialismo nedeŝireble estas ligita kun kapitalismo en ĝia nuna formo kaj tial (!!, *signoj de Lenin*) la rekta batalo kontraŭ la imperialismo estas vana escepte de ebla limiĝo je elpaŝoj kontraŭ unuopaj precipe malbonegaj ekscesoj." Lenin. La imperialismo la lasta etapo de l' kapitalismo. Rusa eldono. Leningrad 1924.

Ke Lenin ĉiam estis *por rekta batalo kontraŭ la imperialismo* scias ĉiu kiu konas liajn verkojn kaj agadon. Ni aŭskultu kion fakte diris Lenin: "La imperialismo estas la plej supera stadio de l' kapitalisma evoluo. La kapitalo en la progresintaj landoj transkreskis la kadrojn de la naciaj ŝtatoj, anstataŭis la konkurencon per la monopolo, kreinte ĉiujn objektivajn premisojn por la efektiviĝo de la socialismo. Pro tio la nunaj taskoj en okcidenta Eŭropo kaj Usono estas la revolucia batalo de la proletaro por faligo de la kapitalistaj registaroj por senproprigo de la burĝaro. La imperialismo igas la amasojn al tia batalo akrigante ege la klasajn kontraŭdirojn, malbonigante la vivkondiĉojn de la amasoj en ekonomia senco — trustoj, plikariĝo, kaj en politika — kresko de militarismo, plioftiĝo de l' militoj, plifortiĝo de la reakcio, plistabiliĝo kaj vastiĝo de la nacia subpremo kaj de la kolonia rabado. *Lenin. Pri la nacia problemo.* Rusa eldono. Leningrad 1924. Pĝ. 78. En la sama artikolaro sur pĝ. 79:

"La socialistoj ne nur devas postuli absolutan liberigon de la kolonioj, tujan, senrekompencan — kaj ĉi postulo politike estas nenio alia ol agnosko de la rajto je memdispono — la socialistoj devas plej decide subteni la plej revoluciajn elementojn de burĝedemokrataj naciliberigaj movadoj en ĉi landoj kaj helpi al ilia ribelo — kaj okaze ankaŭ al ilia revolucia milito kontraŭ la subpremantaj ilin imperialistaj ŝtatoj." Plue sur pĝ. 116:

"...La socialisma revolucio ne nur estos precipe batalo de l' revoluciaj proletoj en ĉiuj landoj kontraŭ sia burĝaro. Ne, ĝi estos la batalo de ĉiuj subpremataj de l' imperialismo kolonioj kaj landoj, de ĉiuj dependaj landoj kontraŭ la internacia imperialismo." Fine pĝ. 88:

"Pensi, ke sociala revolucio *eblas* sen ribelo de malgrandaj nacioj en la kolonioj kaj en Eŭropo, sen revoluciaj eksplodoj de parto de la etburĝaro kun ĉiuj ĝiaj antaŭjuĝoj, sen movadoj de nekonsciaj proletoj kaj duonproletaj amasoj kontraŭ la bienula, eklezia, monarkia k nacia k. a. jugoj — pensi tiel — signifas malkonfesi la *socialan revolucion*."

La supraj citajoj trafe kaj koncize karakterizas la esencon de la imperialismo kaj la taskojn de la proletaro. Logike: la *imperialismo* estas la *nuntempa stadio de la kapitalismo*, la klaskonscia proletaro *batalas* kontraŭ la *kapitalismo*, sekve ĝi pro tio batalas kontraŭ la *imperialismo*.

La imperialismo havas tri flankojn — ekonomian, politikan kaj kulturan, sekve ankaŭ la proletara batalo okazas sur ĉi tri frontoj. Por la unuaj du precipe ekzistas la partioj kaj la sindikatoj por la tria la kulturaj organizoj, SAT estas tutmonda kultura, *batala* proleta organizo, sekve ĝia tasko estas sur kultura fronto kontraŭbatali la imperialismon.

La kontraŭargumento ke tio estas politika agado estas neserioza, se estus tiel, la klasbatalo ankaŭ estas politika. Politika agado estas demonstracioj, batalo kontraŭ registaroj, ribelo, parlamentaj elpaŝoj — tio estas afero de la partioj. Kultura agado estas internaciisma aŭ sennaciisma edukado, akcelo de fratecaj klerigaj kaj helpecaj interrilatoj inter ĉiulandaj proletoj precipe kun tiuj de la subjugataj, "duarasaj" popoloj per esperanto, evoluigo de tutmonda solidareca sento, batalo kontraŭ dogmoj kaj superstiĉoj ks. — *tio estas nia afero, tiu de SAT.*

Nun ankoraŭ pri alia argumento. Sur pĝ. 29 de Lab. Espismo ni okulfrontante legas: Kontraŭbatali imperialismon (nunan kapitalismon, nia rimarko) signifas bari al la historia procezo kiu tendencas nepre al stariĝo de mondmastrumado kaj mondlingvo. Ni rememoru kion similan burĝan citis Lenin el "Weltwirtschaftliches Archiv" (Vidi supre) kaj ni komprenos la oportunismon kaj malbonan fatalismon nerevolucian de tiuj diroj. Toleru ĉion la nacian subpremon, militojn, koloniajn rabadojn, ĉar ni havas "tendencon" alsocialisman, ĉiuj ĉi procezoj helpas al socialismo do ne kontraŭbatalu la kapitalismon sed atendu.

Ni bone scias, ke la imperialismo havas grandajn kontraŭdirojn kaj zigzagan vojon — konkurenco de imperialismoj, vekigo de novaj naciaj movadoj kaj kapitalismoj, disdialektiĝo de imperiaj lingvoj (angla), rezisto de la naciaj lingvoj kaj kulturoj, apartiĝemo en la jam ekzistantaj imperioj (britaj dominionoj, Irlando ktp.), dekadenco de la burĝa kulturo, malpaco en la laborista movado kaj la perspektivo de novaj grandiozaj nepraj militoj kaj pro tio ni ege povas dubi pri rapida unuecigo — sennaciigo de la mondo milit-rabe, kaj despli pri atingo de l' socialismo per oportunismo[1].

Ĉu ni estas certaj ke ni ne pereos kun nia tuta kulturo kaj civilizo en sanga oceano aŭ ĝuos turmentojn jarcentojn antaŭ la atingo de l' socialismo? Tio certe okazos se ni lasos la historian "procezon" al niaj subpremantoj[1].

Dum ĉiu periodo de ekonomia evoluo validas *certaj leĝecoj*, ĉiu leĝo komencas efiki nur ĉe *certaj kondiĉoj-premisoj*, la varieblo de la kondiĉoj kuŝas en nia nomo — en nia revolucia agado. Variigante aktive la kondiĉaron ni helpas al funkcio de socialism-estiĝaj leĝoj. Jen pri kiaj premisoj kaj variigoj parolis ankaŭ Lenin ĉiam (vidi supre).

Pro ĉi ĉio la nacia problemo ludas dum la imperialisma periodo kolosan rolon kaj la flankenlaso de ĝi per diroj "mi malkonfesas ĉian naciecon" ankoraŭ ne forigas la nesolvitecon de la problemo kaj la klaskonscian batalon por plena revolucia liberigo de la nacioj fakte ekzistantaj.

Certe Esperanto devos ludi grandan rolon en la liberiga batalo kaj helpos al la rapidigo de la sennaciiga procedo kiun ankaŭ antaŭvidas Lenin, sed ĝi estas nur unu el la iloj kaj neniam memstare povos alkonduki socialismon[2]. Jen la opinio de Lenin: el la jam citita verko pri nacia problemo pĝ. 76.

"La rajto je memdispono de nacioj signifas ekskluzive rajton je sendependeco en politika senco, je libera politika separo de la subjugata nacio. Konkrete ĉi postulo de la politika demokrateco signifas plenan liberon de agitado por separiĝo kaj decido pri la separa demando per referendumo de la separiĝanta nacio. Tial tiu postulo tute ne samas kun la postulo de separigoj, disdivido kaj kreo de etaj ŝtatoj. Ĝi nur estas konsekvenca esprimo de batalo kontraŭ ĉia nacia subpremo. Ju pli proksimas demokrateca reĝimo de ŝtato al la pleja libero je separoj despli malofte kaj malforte estos praktike la emoj al separo, ĉar la avantaĝoj de grandaj ŝtatoj de vidpunkto de la ekonomia progreso kaj de vidpunkto de la amasaj interesoj estas sendubaj kaj ili grandiĝos kun la kresko de la kapitalismo.

La celo de la socialismo estas ne nur forigo de l' separeco de la homaro je etaj ŝtatoj kaj de apartiĝo, ne nur alproksimiĝo inter la nacioj sed *ankaŭ ilia kunfluo* (substreko nia).

"Samkiel la homaro povos veni al neniigo de la klasoj nur trans transira periodo de l' diktatoreco de la subpremita klaso, same ankaŭ al la *neevitebla kunfluo de la nacioj* (substreko nia) la homaro povos veni nur trans transira periodo de la plena liberiĝo de la subpremataj nacioj, t. e. ilia libereco je separiĝo."

Tial ni ankaŭ en kadro de SAT kontraŭbatalos la imperialismon sur kultura kampo kaj enmetos tian punkton en la SAT-programon: Esperanto estis, estas k estos por ni potenca ilo por tiu batalo por la Estonto!

Homo (2921).

Respondo aperos en proksima n-o.

* * *

K-dino 8070 petas nin enpresi kiel respondon al la dirajo de Georgo Sorel (pĝ. 133) jenan pripenson: "Havi neniun konvinkon estas samkiel havi neniun idealon; havi neniun idealon estas kvazaŭ ŝancela rutinulo. Sed kiam mia konvinko estas venkita de iu ajn alia konvinko, tiam mi estas progresanta; sed sen konvinko nenia progreso. Estas gravega diferenco inter konvinkeco kaj obstineco."

Ni rimarkigu, ke Georgo Sorel estis verkisto revoluciema, kontraŭdemokrata, kiu gloris la perforton.

---

[1] **Atentigo.** La legantoj bonvolu noti, ke en tiu rubriko ni ne korektas la lingvaĵon por eviti ĉian ajn riproĉon pri aliigo de senco. Sekve nenian respondecon pri eventualaj malkorektaĵoj k nekompreneblajoj ni akceptas. — Red.

[1] Domaĝe, ke la aŭtoro ne citas la nomon de la stultulo, kiu parolis pri tiu "rapida unuecigo...". Sed homo preferas diri sensencaĵojn sub formo, kiu povas kredigi al la legantoj, ke Lanti diris ilin!...

[1] Sama rimarko kiel supre. — E. L.

[2] Denova sama rimarko kiel supre. — E. L.

TRA ESPERANTIO

Patriota ve-krio!

Ni proletaj esperantistoj jam definitive elektis la direkton por nia agado koncerne la disvastigon de l' mondlingvo. Sed esp-o progresas ĉiuflanke: de tago al tago novaj unuiĝoj naskiĝas, kiuj parte por esp-o volas labori kaj parte esp-on volas utiligi por siaj diversaj celoj. Ĝenerale fondiĝis neŭtralaj, naciaj, laboristaj, religiaj kaj fakaj esp-aj unuiĝoj, ĉe kiuj la celoj estas diferencaj, nur la lingvo estas la sama. Ekzemple en malgranda Hungario estas kvar esp-aj unuiĝoj: 1. la neŭtralaj esperantistoj, kiuj diras, ke ilia tasko estas nur sukcesigi esp-on (?); 2. la hungaraj oficistoj esperantistaj, kiuj rekrutiĝis el la tielnomataj "Vekiĝantaj hungaroj" kaj kiuj havas kiel celon nenion alian ol per esp-o servi al la "kara patrio", t. e. per esp-o disvastigi la naciajn verojn kaj alvoki la kompaton de la mondo pro la postmilitaj maljustaĵoj faritaj kontraŭ Hungario; 3. la hungaraj katolikaj esperantistoj, kiuj per esp-o volas disvastigi la "diajn verojn"; 4. la hungaraj laboristaj esperantistoj. — Certe, la lastnomita unuiĝo estas la plej forta, ĉar vere nur la proletesperantistoj havas la celon, por kio indas elspezi energion. Ni ja bone scias, ke sub la malsamaj devizoj fonditaj esp-aj unuiĝoj estas kreitaj por egalpezi la konstante plifortiĝantan proletan esp. movadon. Kaj tio okazas same en la tuta mondo.

Esperanto jam pruvis, ke ĝi estas la sola ilo, kiu povas ebligi mondskalan unuiĝon de la Proletaro kaj pli rapide liberigi la proletojn el la jugo de naciaj tradicioj, kiun jugon ili ne ankoraŭ povis forĵeti, — por poste krei la sennaciulon, la sennacian homon.

Ke fakte la laboro de l' prolet-esperantistoj transhelpis la tutmondan Proletaron trans la unuajn paŝojn al la suprenomita celo, pruvas jena ve-krio, kiu aperis en la plej grava kapitalista ĵurnalo publikigata en Budapeŝt. La verkinto interalie skribas:

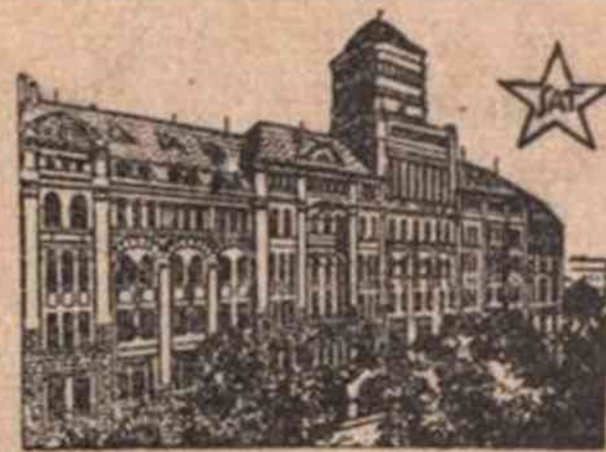
"Esp-o estas la derivaĵo, simpligita per facileco kaj praktiko, de la kulturlingvoj, kiu plifaciligas la interrilaton de la nacioj kaj egaligante ilin eĉ senintence antaŭpreparas la "race, moment, milient"-on[1] ne plu konantan, ĉie egalan planedo-homon. Ŝajnas, ke eĉ la modernaj magiistoj ne povas pretigi la "homunculus" — artefaritan homon, sed kiel D-ro Zamenhof pretigis per stumpigo plifaciligitan derivaĵon de la naciaj lingvoj, mi timas (kaj tiun ĉi vorton "timas" mi tre akcentas), ke esp-o per sia kolosa disvastiĝo faros el la ĝisnuna nacia homo — ne la "homunculus"-on de la magiistoj, sed tiun pli modernan planedo-homon, tiun internacian homon, kiu estas egala sur la tuta tero, kiu ne plu havos naciajn ĝojojn nek naciajn dolorojn, kiu nur konos la materiajn flankojn en la vivbatalo kaj forĵetos ĉiun altan ideon, kiu interrilatas iel kun naciaj celoj, tiujn ideojn, pri kiuj oni ĝis nun diris, ke ili kreis ĉion plej grandan sur la tero.

"Laŭ la informoj la triumfo de esp-o estas plena ĉirkaŭ la mondo, la artefarita lingvo plensukcese eniĝis la praktikan vivon, eĉ tiel sukcese, ke jam la "Hungara Vero" povas ĝin utiligi... Sed tamen mi timas la helplingvon, ĉar ĝuste per sia rapidega disvastiĝo ĝi alportas la homaron al la novaj dimensioj de la ĉion egaliganta internacieco. Mi vidas, ke tiu ĉi nuna (modesta) helplingvo kreos la novan "homunculus"-on, la internacian planedo-homon, sur kies buŝo ĝi iĝos ĉefa lingvo! Mi timas pro nia hungareco; ni ne falu en tiun ĉi novan, grandan, naciajn diferencojn ne konantan internacion. La estontaj esperantistoj de la progresanta internaciismo oni sentu sin apartenanta al ĉie... pli ĝuste al nenie — pro tio ke la ideo de la patrio senintence malaperos el ili. Dio tion ne permesu! Mi nun nur alvokas la patriotajn hungarajn esperantistojn, se ankoraŭ ne estus tradukita, ke "la nacio vivas en sia lingvo", — tiam ili traduku."

Tiu ĉi ve-krio pruvas la sukceson de la ĝisnuna laboro de la prolet-esperantistaro. Tiu ĉi sukceso donu instigon kaj entuziasmon, novan forton por la plua laboro kaj anstataŭ tiu patriota frazo ni skribu: "La sennacieco vivas en sia lingvo."

Emba.

[1] Hungarlingvaĵoj, kiujn ni ne komprenas. — Red.

9-a Kongreso de SAT

en Leipzig (Germ.) 4.—10. aŭg. 1929

3-a Komuniko

Senprokraste kongresaliĝu. Ju pli da Gek-doj sin anoncos, des pli facile k klare la K. K. sukcesos organizi la kongreson. Ankaŭ por la K. K. la financaj rimedoj estas decidaj pri instalotaj aranĝoj.

Propagandu por la kongreso, subtenu la K. K., mendante k uzante la aperintajn leterfoliojn, kovertojn kaj sigelmarkojn. Po 15 leterfolioj kun kovertoj kostas 0,50 mk., po 1 folio de sigelmarkoj (60 markoj) kostas 0,50 mk. Mendu ambaŭ objektojn kune.

Atentu! Germanianoj sendu kongreskotizojn, monon por menditaj propagandaĵoj al: W. Kampfrad, poŝtĉeka konto 13 527. Aliĝilojn kaj mendojn sendu al: W. Kampfrad, Löbauer Str. 35, Leipzig N 24. Gek-doj ekstergermaniaj sendu siajn kotizojn k monon por menditaj propagandaĵoj per la Adm. de SAT; Sovetianoj per moskva filio de SAT.

Mendoj al propagandaĵoj nur estos plenumataj, kongresaliĝoj nur estos kvitancataj en S-ulo, kiam ni estos ricevintaj koncernajn sumojn.

Konciza laborplano de la kongreso: Dimanĉon, 4-an de aŭgusto je 18-a horo Internacia Amaskunveno en la salonegoj de la Popoldomo; lundon antaŭtagmeze kunsido de ĉiuj ĵurnalistoj k gazetraportantoj, posttagmeze je 14-a horo komenco de "SAT-Kulturkonferenco"; mardon matene k posttagmeze laborkunsidoj, vespere je 18-a horo fakkunsido de la sportuloj en la laborista sportlernejo; merkredon antaŭ- k posttagmeze laborkunsidoj, vespere fakaj kunsidoj; ĵaŭdon antaŭtagmeze laborkunsido, posttagmeze vizito de Leipzig-aj vidindaĵoj; vendredon antaŭtagmeze lasta laborkunsido, vespere je 18-a horo Internacia Distra Kunesto en la Popoldomo. Fakaj kunsidoj k ĉiuj detaloj estos anoncataj en postaj Komunikoj.

Ekskursoj nur okazos post finiĝo de la kongreso. Ni interrilatos kun diversaj SAT-rondoj pli-malpli proksime de

Leipzig k ĝustatempe ankaŭ pri tio informos. Sed ni avertas la SAT-rondojn de Leipzig-a ĉirkaŭaĵo, ne senplane k memstare ion organizi; ĉiuokaze antaŭe interrilatu kun la K. K., por eviti ĉian fiaskon.

Antaŭkongresoj aŭ antaŭkongresaj renkontiĝoj estas ĝis nun anoncitaj de SAT-rondoj en Breslau k Regensburg. Tieaj Gek-doj precipe intencas montri belaĵojn de sia ĉirkaŭaĵo. Breslau deziras, ke la Gek-doj el Oriento venu al Breslaŭ vendredon aŭ sabaton matene. Regensburg jam volas komenci sian "antaŭkongreson" merkredon. Detaloj tiurilate sekvos, sed jam nun preparu vin por partopreno ĉe tiuj "antaŭkongresoj", ĉar tiel vi ĝuos favoran veturprezon, se pli ol 20 Gek-doj kolektiĝos en sama loko k komune veturos al Leipzig.

Vojaĝprezojn ni komunikis en la 2-a Komuniko en n-o 222 de "S-ulo".

Kie okazos nia kongreso? Do, legu la artikolon "Spite ĉio!", kiu aperos en kelkaj daŭrigoj en "S-ulo". Atentu!

Informpetojn adresu al: K-do F. C. Richter, Lochmannstrasse 2/3, Leipzig O 27 (Germanio).

Atentu k legu sekvantajn Komunikojn de K. K.!

---

2. listo de aliĝintoj

44	. . . .	1 612
45	Martin Harmsen, Aalsmeer, Hol.	5 679
46	Friedr. Emmrich, Leipzig, Germ.	37
47	Jul. Rindler, Los Angeles, Usono	13 027
48	Wilhelm Keller, Breslau, Germ. .	595
49	Hans Altmann, Breslau, Germ. .	11 668
50	O. Walter, Kleinschönau, Germ.	10 522
51	Willy Thielking, Breslau, Germ.	572
52	Paul Tschierswitz, Berlin, Germ.	7 266
53	Konr. Deubler, München, Germ.	30
54	P. Wachsmuth, Dresden, Germ.	1 589
55	Otto Schiepe, Ammendorf, Germ.	7 046
56	Walter Fliedner, Leipzig, Germ.	9 758
57	Rudi Hofmann, Leipzig, Germ. .	6 158
58	Max Häckel, Leipzig, Germanio	1 162
59	G. Faber, Wesermünde, Germ. .	12 726
60	Boriso Gorojankin, Moskvo, Sov.	10 276
61	Benj. Mahover, Arhangelsk, Sov.	10 405
62	Pant. Knjazev, Moskvo, Sov. . .	8 395
63	Jesekiel Kuriĉ, Moskvo, Sov. . .	9 505
64	Alois Bauer, Wels, Aŭstrio . .	11 447
65	Karl Böhm, Chemnitz, Germ. . .	1 400
66	Olga Kazina, Ufa, Sovetio . . .	3 569
67	Terentij Menjajlov, Taŝkent, Sov.	9 833
68	Aleks. Ĥudineev, Keret, Sovetio .	11 428
69	R. Szczepanski, Dresden, Germ.	2 611
70	Albrecht Liebs, Dresden, Germ. .	178
71	Rudi Schneider, Frankfurt, Germ.	3 162
72	Paul Grünberg, Leipzig, Germ. .	4 230
73	Erich Stölzner, Nowawes, Germ.	9 407
74	M. Lolovkin, Sormovo, Sov. . .	10 063
75	Hans Streitner, Steyr, Aŭstrio .	10 825
76	Christian Binder Wels, Aŭstrio .	11 441
77	Beatrice France, Handforth, Angl.	508
78	Robert Hocking, London, Anglio	10 641
79	Ernst Eriksson, Stockholm, Sved.	11 020
80	Bogdano Hajrapetjan, Téhéran Persio	2 040
81	Paul Tilin, Leningrad, Sovetio .	9 310
82	Viktor Strijak, Ĥarkov, Sovetio .	5 634
83	Josef Kossovski, Varsovio, Polio	13 453
84	Louise Hodek, Kassel, Germanio	2 301
85	Willy Richter, Thalheim, Germ. .	8 289
86	Oskar Naumann, Pirna, Germ. .	10 805
87	Paul Straach, Netzschkau, Germ.	5 813
88	Willi Zimmermann, Ammendorf, Germanio	2 002
89	Rich. Stein, Ammendorf, Germ. .	7 047
90	Arno Laue, Ammendorf, Germ. .	10 246
91	Kurt Lischke, Döllnitz, Germanio	13 366
92	Elsa Gittel, Ammendorf, Germ. .	13 364
93	Kurt Gute, Ammendorf, Germ. .	13 365
94	Gerh. Faber, Wesermünde, Germ.	12 726
95	Van Meurs, Amsterdam, Holando	13 590
96	Voldemar Piskunov, Niĵni-Novgorod, Sovetio	5 432
97	V. Belogorcev, Nikolaev, Ukraino	7 495
98	James Baxter, Liverpool, Anglio	12 950
99	Josef Bauer, Innsbruck, Aŭstrio .	1 358
100	Viktor Kaulich, Bruxelles, Belgio	8 464

Donacoj por la kongreso

Volkert (Nürnberg) 0,50 mk. g.; 1 (Paris) 2,54 mk. g.; Tilin (Leningrad) 7 mk. g.; Strijak (Ĥarkov) 2 mk. g.; Hodek (Kassel) 2 mk. g.; Naumann (Pirna) 2 mk. g.

MUNICIO POR SAT KAJ ĜIAJ ORGANOJ

Wagner (Pasing) 2,10 mk. g.; **Fröding** (Rockford) por likvidita LEA en Nordameriko 9,76 dol.; **Ĉoliĉ** (Valjevo) 20 din.; **(4017)** 1 dol.; **Ĉeĥosl. gaz. "Munkás"** 30 kr. ĉek.; **Brjosmovskij** 2 rubl.; **Schwaighardt** (Salzburg) 1,— mk. g.; **Bennewitz** (Chemnitz) 2,50 mk. g.; **Stölzner** (Nowawes) 4,50 mk. g.; **(7520)** 1,25 rubl.; **(3958)** 4,50 mk. g.; **Carmo** (Lisboa) 1 esk.; **(10159)** 10 din.; **(6833)** 2/9 ŝil.; **(3959)** 5 fr. fr. — **Fera Gvardio: Jeleznjakov** (Samara) brikoj por okt. k dec. 2 rubl.; **Lvov** (Zinovjevsk) brikoj por okt. k dec. 3 rubl.; **Reingruber** (Montreal) 5 dol.; **(5802)** 0,50 mk. g.

AL NIAJ SOVETIAJ K-DOJ!

Dum la lastaj du jaroj ni kutime prilaboris la korespondaĵojn tuj kiam ni ricevis ilin de niaj klientoj, ne havante jam la listojn flanke de nia agentejo en Moskvo. Kompreneble tiu procedo ofte kaŭzis al ni malagrablaĵojn kaj komplikaĵojn, despli, ĉar ni tre malfacile ricevis nian monon. Krom tio multfoje okazis, ke tiuj en leteroj kaj poŝtkartoj cititaj sumoj ne koincidis kun la indikita sumo en la al ni senditaj listoj kaj ofte la K-doj skribis samposte ke ili sendas tiun kaj tiun sumon al nia konto en Moskvo. Tamen laŭ faritaj spertoj ni povis konstati, ke tiuj cititaj sumoj sur leteroj kaj PK, alvenis nur post multaj semajnoj kaj ankaŭ monatoj. Ĉio tio kompreneble tre pezigas nian laboron en la Adm. Ni do decidis, por havi klaran bildon, estonte prilabori ĉi tiujn mendojn nur post ricevo de la listoj el Moskvo. Tamen por ne tro ŝarĝi nian agentejon en Moskvo, ni rekomendas pluen sendi rekte al Leipzig la mendojn kaj nur la monon al nia konto ĉe CK SEU en Moskvo.

EN LANDOJ KIE NI HAVAS POŜTĈEK-KONTOJN,

ni rekomendas al niaj K-doj uzi ĉi tiun certan kaj malkaran pagmanieron. Sed neniam forgesu koncize noti sur la koresp. parto de la pagkarto, por kio vi pagas. Se vi ne faras tion, ni ne povas prilabori vian monsendon aŭ vi devas aparte skribi kaj elspezi afrankon por PK aŭ let. Jam de kelkaj semajnoj ni ricevis monon, sed sen iu ajn informo pri la celo de la pago. Adm.

La seksa demando kaj Sennaciuloj

Sub tiu ĉi titolo en n-o 224 K-do el la 9-a horzono pritraktas aferon de anonco pri edziĝpeto. Unuj homoj geedziĝas pro sociaj, duaj pro seksaj, triaj pro ambaŭ kaŭzoj... Sciencisto asertis, ke la seksan senton nur superas tiu de soifo. Unuj troigas, aliaj faras la malon. Mi tute malkaŝe konfesas, ke la seksa sentado ne troviĝas en la mezo de homa pensado, sed ke ĝi okupas pli grandan lokon — tutegale ĉu konscie aŭ subkonscie, ĉu konfesite aŭ malkonfesite. Ni rigardu en la tagaj ĵurnaloj la "okazintaĵoj", ni rigardu, pri kio sin okupas la tribunaloj; penetru en ĉiujn tiujn aferojn, senvestigu ilin — kaj en la plimulto vi trovas seksan kaŭzon kaj kernon en la plej diversaj formoj. Multaj asertas, ke la studo de sekspsikologio apartenas al la sciencistoj. Mi ne volas tute nei. Sed rigardu la "aktorojn" en la tagaj okazintaĵoj, priskribataj de l' gazetoj, kaj tiujn, kiuj staras antaŭ la tribunaloj, kaj vi vidos, ke ili ne estas la sciantaj sciencistoj, sed ke la viktimoj estas la nesciantoj, la neinformitoj el ĉiuj klasoj. Do — kaj per tio mi jesas la opinion de l' K-do el la 9-a horzono, ankaŭ la laborista klaso tial havas la rajton je seksa klerigado pere de fakuloj kun homecaj koroj. Certe ni ankaŭ subtenu tiujn K-dojn, kiuj per privata studado celas pliriĉigi sian scion, ĉar nur scianta homo povas kompreni kaj — pardoni. La burĝaj organoj plejparte fermas la okulojn kiel bigotulo. La redakcio de "S-ulo" ne faras tion, ĉar al kulturorganizo ankaŭ decas pritrakti ĉi tiujn kulturdemandojn kaj la nacia diverseco de l' esp-ista kunlaborantaro donas pli interesan noton. Mi altiras la atenton de la interesatoj pri la "Tutmonda Ligo por seksaj reformoj", adr. D-ro I. H. Leunbach, Kopenhago (Danio). Same en multaj okazoj persona interkorespondado povas esti valora helpilo.

R. Schäfer, Pihl (Ĉeĥosl.).

Pri la vorto Fabriko

(Vidu n-on 223)

Mi atentigas K-don Ĵief al la fakto, ke en Anglio oni teksas, segas kaj pulvorigas en Mill (esp.: Muelejo); ŝipoj estas konstruataj, brikoj farataj k lede preparataj en Yard (esp. Kortego); maŝinoj estas kunmetataj en Works aŭ Workshop (esp. Laborejoj aŭ Laborejo). Ĝenerale oni uzas la vorton Factory por ejo, kie oni uzas maŝinojn meĥanike funkciigatajn.

E. K. L. (509).

Pri "mitingo". Ŝajne ĉi tiu vortaĉo devenis de angla vorto "meeting". Se jes, do kiu devenigis ĝin, tiu meritas esti krucumata! La vorto estas nek esperanta, nek angla. Ĝi insultas tiel esperantan kiel anglan lingvon. Ĝi estas abortaĵo! S. B. (8500).

TRA LA MOVADO
(Kroniko)

AŬSTRIO. Vieno. La fervojistaj esp-istoj en Aŭstrio fondis 10. 1. 29 fakgrupon en kadro de ALLE. Sidejo: Vieno, sudfervoja stacio. Estro K-do Zink, sekret. Presselmaier, kasisto Klumaier. Reprezentantoj ankaŭ en provinco. Celoj: propag. inter fervojistaro k ĉe fervoj. sindikatoj; enpresigo de artikoloj en fakgazetaro; subteno de ALLE en fervojaferoj; interŝanĝo de eksterl. prol. esp. fervojistoj dum libertempo; akiri por lab. esp-istoj, vizitontaj kongresojn, veturprez-malaltigon dum unuopa vojaĝo laŭ kongreslegitimilo. Kunvenoj ĉiun trian sabaton en monato, unua 16. 2. je 19-a h. ĉe sudfervoja stacio. J. Zink (9437). — **GERMANIO. Kassel.** La aŭtuna propagando ne sukcesis kontentige. Grava kaŭzo estas industrimanko k senlaboro en nia urbo. Eĉ la plej granda entrepreno, Henŝel-Son, okupas nur parton de siaj laboristoj. Loĝantaro konsistas ĉefe el oficistoj, rentuloj k pensiuloj. Ĉe l' sindikatejo estas aranĝitaj montraj kestoj kun niaj propagandaĵoj. Propagando per afiŝego ĉe publikaj kunvenoj. . Nova kurso kun 12 lern. (Instr. Deiters). Ni havis viziton de SAT-ano el Kaŭnas (Litovio). 265. — **PORTUGALIO. Lisboa.** Lab. esp. societo "Nova Vojo" organizis ekspozicion de 16. ĝis 23. dec. Prop. kunvenon partoprenis ĉ. 30 p. Parolis K-do Costa Junior; oni legis eksterl. salutlet. La ekspozicio enhavis SAT-fakon kun ĉiuj SAT-eldonaĵoj. Kurso sekvos. **SOVETIO. Semipalatinsk.** Regule funkcias urbaj kursoj kun pli ol 50 lern. Ĉiutaga gaz. "Priirtiŝskaja Pravda" presigas regule tradukojn el "S-ulo" k "Esp. Servo". Esp-istoj multe helpas en intern. korespondado de loka Ruĝhelpa Komitato. Tuturba konferenco de SEU-anoj elektis novan distrikt-komitaton. (224.)

Je la nomo kaj adreso de la administranto ni instalis poŝtĉekajn kontojn en:

Bruxelles, konto n-o 227 848
's-Gravenhage, konto n-o 142 084
Kobenhavn, konto n-o 14 938
Leipzig, konto n-o 6835
Praha, konto n-o 501 007
Stockholm, konto n-o 4268
Warszawa, konto n-o 191 335
Wien, konto n-o D.- 137 725
Zagreb, konto n-o 40 040
Zürich, konto n-o VIII. 15 929

En **Paris** funkcias sub la nomo de nia Asocio jena konto: C. 1234—22.

ĈE LA NEŬTRALULOJ

En Japanio esp-o disvastiĝas ĉefe en universitataj rondoj, precipe ĉe studentoj de medicino. Ĉe altlernejoj estis aranĝataj paroladoj pri esp-o, ekspozicioj k librovendado. En virinaj altlernejoj k liceoj okazas kursoj por studentinoj; en unu virina reallernejo okazas deviga kurso por lernantinoj post definitiva elpuŝo de la angla lingvo.

Ĉe la katolikoj

La proksima kongreso de l' esp-istaj katolikoj havos lokon en Praha okaze de la jarmilfesto pro l'morto de la ĉeĥa nacia "sanktulo" Venceslao. La komitato de l' ĝenerala Internacia Katolika Kongreso, kiu samloke okazos, aperigis artan afiŝegon en esp-o, por altiri la intereson de l' eksterlando al siaj aranĝoj.

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

Ĝoju ni (gaudeamus), Versoj k prozo en esp-o por komencantoj ĉiulandaj, aranĝita de J. J. Findlay, M. A., Ph. D. (kun helpo de aliaj britaj esp-istoj). Eld. de The Gregg Publishing Company Ltd., London. 46 pĝ. Havebla ĉe B. E. A., 142 High Holborn, London. Prezo 1 ŝil., 2 p. afranko. Vera marĉo el konfuzo! En la 15-paĝa antaŭparolo oni trovas, ke tri specoj de legantoj estas alvokitaj: a) tiuj, kiuj ĝojos vidi kiel esp-istoj produktis esp-ajn fonografaĵojn; b) novaj lernantoj en lernejoj k kursoj; c) privataj studantoj ne povantaj ĉeesti kursojn. Sekvas teksto da nur 25 paĝoj k ne antaŭ p. 36 aperas la alfabeto k reguloj. Sed eble oni komprenas la celon de tiu diletante kompilita broŝuro, vidante la lastajn du paĝojn, kie estas laŭdata la "Kodo Gregga Fonetika" por esp-o. Pro reklama bezono de l' Gregg-firmo do estis eldonata tiu broŝuro, kiu finiĝas per anglalingva (por esp. komencantoj ĉiulandaj!) ĉerpaĵo el Modern Language Learning. E. K. L.

Kion volas Paneŭropa Unio? Eldonis: Paneŭropa-Verlag, Wien I, Hofburg. 16 pĝ., broŝ. Esp-igis D-ro Sos. Tiu propaganda broŝuro de l' "Paneŭropa Unio" sciigas en formo de katehismo pri la celoj de tiu movado. Pri ĝia ideala celo — pacigi la mondon — k la realaj efikoj de Tuteŭropa Unio; interkontinentaj kolizioj, ni parolis jam detale en "S-ulo" n-o 215, dediĉante ĉefartikolon al tiu problemo. Ĉar ĉi tiu broŝuro estas senpage havebla. La K-doj profitu la okazon por sin informi, sed ili ne forgesu legi samtempe la supremenciitan artikolon, por formi al si opinion pri tiu movado. N. B.

ISK, 1-a jaro, N-o 1. Januaro 1929. Eldonanto: Willi Eichler, je nomo de l' Estraro de Internacio de Socialista Kunbatalo. Esp. eldono. Prezo: 0,50 sv. fk. Jarabono sur la bazo de 2 sv. fk. 16 pĝ. Trimonata. Form. 15×23 cm. Adm.: Servette 79, Ĝenevo (Svisio). Tiu ĉi revuo, kiu ĝis nun aperis kiel monata revuo nur en germana lingvo, faras la kuraĝan provon disvastigi sian idearon trans la limon de l' germanlingva teritorio per esp-o. Ĝi bazas en siaj artikoloj sur marksismo, sed ne dependigas sin de politika partio k permesas al si liberan kritikon. "Nenia" dogmo-kredo enŝoviĝos en tiun ĉi revuon" ni legas en la Enkonduko; "en ĝi regos kritik-libero. Sen kritik-libero estas hazardo, ĉu oni lernas per malsukcesoj, aŭ ĉu oni, malsukcesinte, apogas sin sur dogmoj k agitvortoj". La unua n-ro enhavas du interesajn artikolojn, sufiĉe bone esp-igitajn. N. B.

Kongres-Albumo. La 8-a Kongreso de SAT, Göteborg. 16-pĝ. Prezo: 2 respondkuponoj aŭ 0,50 mk. g. Eld.: SLEA, Box 73, Göteborg. La enhavo de tiu albumo estas proksimume la sama kiel tiu de l' decembra n-ro de "Svenska Arbetar-Esperantisten", priparolita en n-o 224. Ĝi diferencas nur per pli bela, luksa papero k pli da bildoj pri Kongreso k kongresanoj. Ni rekomendas al la Gek-doj, havigi al si tiun belan memoraĵon pri nia sukcesplena kongreso.

Novspirito. Dumonata Gazeto. N-o 1. Jan./feb. 1929. Adr.: Esperanto, J. N. T. A., 93 Mortimer Street, London W. 1. Abonprezo jare: 2 ŝ. 6 d, aŭ 3 sv. fk. Sub la devizo "praktika psikologio, ĝusta pensado" la redaktoro prezentas al siaj legantoj okultajn parolojn de kristana mistiko.

Pedagogia Kvalifiko (Pedagogiĉeskaja Kvalifikaĉija), n-o 4/5. Moskvo, 1928. Ampleksa pedagogia revuo ruslingva kun tre bona materialo 8-paĝa esp-lingva k la enhavtabelo en esp-o. Kiel oni vidas, la ekzemplo de "Vojo de Klerigo" trovas imiton, k ni povas esperi, ke en la medio de proletklerigado k edukado dank' al la vigleco de nia Edukista Sekcio esp-o pli k pli praktikiĝos. Ni ŝuldas tiun novan sukceson al K-do Juskoviĉ (3375).

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":
Le Reveil Ouvrier, Nancy, 9. 1., Pol. sit. en Hung.

Priesper. artik. k notojn enhavis:
Monde, Paris, 19. 1.; Le Dépêche, Grenoble, 14. 1.; L'Humanité, Strasbg., 18. 1.; Signalen, Stokh., 17. 1.

Peresper. materialon enpresis:
Travail, Lyon, 19. 1.

NIA POŜTO

12 732. — Ni havas multe da simila materialo k povas enmeti nur laŭbezone ĝin.

Elma Adamson. — "V.P." en venonta n-ro.

6269. — Jes, ni uzos. Sed elektu nur taŭgajn t. e. internaciskale kompreneblajn pecojn.

Al kelkaj. — La afero pri SAT-pagiloj nun estas solvita tiagrade, ke nia Adm. plej baldaŭ efektivigos ilian eldonon. Sekve sugestojn pri tiu demando ni ne plu enpresos.

1188. — Artik. ricevita. En favora okazo ni publikigos ĝin.

10 262. — Ni ricevis vian materialon. Pri uzeblo de "La N. E."-manuskripto decidos la respondeca K-do en M. La alian ni uzos en bona okazo.

5296. — Via versaĵo ŝajnas al mi inda. Kiam ni ĝin uzos, mi kompreneble ne povas antaŭdiri. Red.

Nur tiam vi rajtas paroli pri sukceso, kiam el via kurso rezultas aliĝoj por SAT kaj abonoj por "S-ulo".

ALVOKO

Eldonejo de sovetia ĵurnalo "Laborista Moskvo" aperigas nun novan dusemajnan ilustritan gazeton similan al AIZ. La gazeto estas redaktata nur en rusa lingvo. K-doj laboristoj el la tuta mondo, SAT-anoj, skribu nepre k senprokraste al la redakcio k postulu esperantlingvan resumon! Multaj ja abonus "L. I.", se ĝi estus utila por ni. Adreso "Raboĉaja Moskva", Kuzneckij per. 6, Moskvo, Centr., Sovetio. Sur la kovertoj notu "Esperanto", se la letero estas esp.-lingva. (12 963)

KOMUNISTOJ — ESPERANTISTOJ!

Post apero de nia alvoko en n-o 216 de "S-ulo" ni amase el tuta mondo ricevas leterojn de niaj Gek-doj. Sed ni petas ĉiujn letersendintojn iom paciencigi. Nome ni ne kapablas tuj respondi al ĉiuj. Post iom da tempo ĉiuj ricevos respondon.

Samtempe ni petas ĉiujn komunistajn esp-istojn el tuta mondo — kiuj ne ankoraŭ faris tion, ĉu rekte al ni, ĉu per la lokaj, landaj gvidantoj ili aranĝis jam la aferon ke ili sendu siajn adresojn al:

Esperantofako, Czermaks Garten 4, II, Leipzig C 1 (Germanio). Estas dezirata, kunsendi atestilon de la loka kompartio.

Gek-doj! Ne forgesu, ke la afero tre gravas, sekve neniu forrestu de la komuninteresa laboro.

La komisiito de l'kom. esp.-istoj en tuta mondo.

Graveĝe! Urĝege!
Gekamaradoj tutmondaj, geesperantistoj!
Por plej bone pruvi nian intern. solidarecon k signifon de esp-o, ĉisence Barnaula esp. organizo petegas ĉiujn helpi al ĝi jene: Alsendadi salut-leterojn, informojn koncernajn al subaj dat-festoj: 23. II. — la festo de Ruĝa Armeo, 3. III. — la distrikta konferenco de Komjunularo k 6. III. — la distrikta konferenco de profesia sindikataro. Vi skribu multnombre je nomo de viaj organizoj, komitatoj partiaj, junkomunistaj, profesiaj, fabrikaj, lernejaj, klubaj ktp. Ne preterlasu la okazon! Ĉio estos rekompencata k la en gazetaro presotaj leteroj estos sendataj po 2 ekz. Garantias SAT-peranto Ŝ. Goldfeder "Esperanto" **Barnaul** (SAT-ano 5448). Ĉion sendu laŭ adr.: **Barnaul,** "Esperanto", por junkomunistoj, por profesi-sindikatoj, por ruĝa armeo.

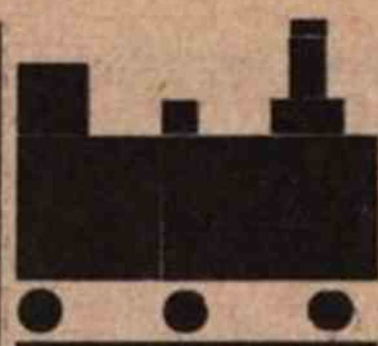
Sormova organizo de l' komunista junularo salutas fratajn revoluciajn organizojn k kom. junularon okaze de 10-jara ekzisto de la organizo. Okaze de la komsomola festo ni petas eksterlandajn organizojn sendi salutleterojn al ni ĝis 10. 2. 29. — Resp. garantiata. **Sormovo ap. N.-Novgorod,** Modelnij ceh por komsomolana organizo (Sov.).

ATENTON! Laborista klubo "Vserabotzemles" en urbo
Simferopol (Krimeo)
deziras interŝanĝi leterojn, poŝt-kartojn kun laboristaj organizoj k apartaj K-doj el ĉ. landaj pri ĉ. temoj. Respondo garantiata. Ĉiu estos rekompencita per afiŝoj, libroj, portretoj ktp. laŭvole. Adreso: Sovetio, krim, **Simferopol,** ul. Sovnarkomskaja N 3, klub. "Vserabotzemles" krujok Esperanto.

ATENTON! Gelernantoj de la sepa grupo el sola lernejo, en kiu esperanto estas instruata, kiel deviga lernobjekto, deziras korespondi letere, per PI pri diversaj temoj
kun gejunuloj el la tuta mondo.
Skribu multnombre! Adreso: Sovetio, krim, **Sebastopol,** korabelnaja storona, Ŝkola N 6, Korabelnaja zav-ŝkoloj K-do Grineviĉ.

SAT-anoj, atentu! La 3. III. nia esp.-grupo aranĝos sian
1. propagandan vesperon.
Tial ni petas ĉiujn, kiuj estimas la intern. lingvon k celas disvastigi ĝin, sendi al ni PK, salutlet. esp.-ajojn k propagandmaterialon. Ĉiu ricevos resp. Adr. K-do E. Gorelov, Kol. A, 83—4, **Sartana,** Mariupol. okr., USSR.

Tutmondaj infanaj proletaj grupoj!
Skribu al 13—15-jaraj geknaboj de ukrainia infankolonio. Resp. estis garantiata. (Legu artikolon pri nia kolonio en venonta 'S-ulo'. Adreso: **K-dino O. Dodonova, NIKOPOL, Loŝkarivska detkolonio, Ukrainio, USSR.**

Klubo de fervojistoj de Kazana, Oktobra, Norda fervojo!
unuiganta proksimume dudekmilon da sindikatanoj, deziras korespondadi kun ĉiuj landoj pri diversaj temoj, interŝanĝi PI. Adreso: **USSR, Moskvo, Kalanĉerskaja placo, Klubo je la nomo de Oktobra Revolucio. Esp.-rondeto.**

Sovetrespublikara Esperantista Unio fervojista Sekcio
USSR, MOSKVO, Gorohorskaja 8, Klubo je la nomo Kuhmisterova kom. 12.

Lernantoj el ĉiuj landoj!
En niaj lernejoj oni enkondukis esp-on ĉe 3 lastaj grupoj. Interligiĝu kun ni. Skribu pri via vivo k studado. Ni sendos interesan materialon.
Adr. **Sebastopolo,** Rajprofbjuro str. de Lenin N 1 (por 6 k 8 lernejoj).

ATENTU! Gek-doj el ĉiuj landoj alveturontaj Leipzigon (al kongreso) estas petataj koresp. kun nia esp. rondeto per L, PK, ktp. Resp. garantiata. Niaj geesp-istoj dez. renkontiĝi kun eksterl. Gek-doj, ĉar iuj ne povos alveturi la kongreson. Ĉion adresu al: Esperantisto Willy **Richter, Thalheim** (Erzgeb.), Saksio (Germanio).

KIU
el junkomunistoj kaj junproletoj dez. interligiĝi kun ni, interŝanĝi sperton de junlaborista laboro kaj vivo? Skribu al kajona komitato de junkomunistoj, **Sebastopolo,** str. de Lenin N 3, rajkom. VLKSM. Junkom. esp.-istoj interligu viajn ĉelojn, grupojn ne esp.-istajn kun niaj, fortigu la interligon.

Konstru-istaj laborist. kluboj kaj organizoj

Ni interŝanĝu sperton de nia kluba agado k de ĝia kultur-vivo.
Rondetoj } labinkora, kontraŭreligia, profesi-teknikaj, pentrarta, korpkultura, radia, fota k ŝak-damluda
Kolektivoj } de dramo, arta viv-gazeto, arta estrado, kaj amas-ludoj
kaj ĉeloj } komjunulara k de la Asocia Plibonigado, de aŭtomobil- k vojkonstruado
deziras koresp. kĉl., interŝ. gazet. P, L, fotojn. **MOSKVO, Centra Klubo de Konstruistoj je la nomo "Lenin", Nikolska 9. ĉelo de SEU.**

Jenaj Gek-doj! Sostavkin St., Plaucin Anat., Gordeev M. E., Legkij A. M., Grjebovskij V. N., Ĉasĉin T. J., Vladimirov L. A., Solovjov A. L., K-dinoj: Litinskaja A. B., Malkova Tanjo, Rodjkina A., Kislova A. J., Ivanova L. A., Plaucina Agnio, gelernantoj: Sidorenko Vl., Travinskij A., Prihodjko G. J., Konovalov Steĉo, Antonov J., Horoŝavin N., Panfilova Nino, Kolesnikova Valjo, dez. koresp. kĉl. pri ĉ. temoj. Adr.: USSR, **Zavitaja,** Amursk okr.

Laboristinoj k hejmmastrinoj de Serpuhova teksa fabriko kunvenintaj en triumfa kunsido pro 10-jara jubileo de Unua Kongreso de laboristinoj sendas varmegan saluton al laboristinoj de l' tuta mondo k volonte interligiĝos kun ili per korespondo pri vivo, laboro, kaj alia. Sendu leteron al adreso: "USSR, Moskva gubernio, urbo **Serpuhov 2a,** sitcenabivnaja fabriko peĉatnij ĉeh al Bozilo Gurikov" (por laboristinoj).

Kiu scias ion pri K-do **Kucenko Fjodor Matveeviĉ,** nun 31-jara; en 1916 li estis militkaptita de aŭstrianoj. Laŭ onidiroj li nun troviĝas en Supra Aŭstrio en Franzstadt kaj estas okupita en iuj civilaj laboroj. Li mem neniujn informojn sendas. La koncernajn komunikojn sendu: Al K-dino Jakovleva Elena, ul. Gorkogo, 8, **Kramatorskaja.**

SAT-anoj
En viaj korespondaĵoj al la Administrejo ĉiam citu vian membro-numeron.

ENHAVO:

Presejo: Pezvag. Druckerei-Filiale Leipzig (Germanio)